

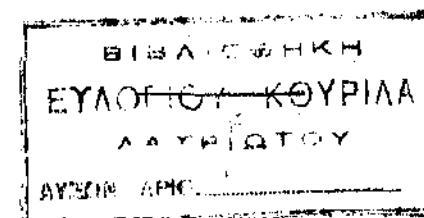
ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΟΓΔΩΟΣ

1879

[ΙΟΥΛΙΟΣ—ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 8.—ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8.

ΑΘΗΝΗΣ

Εργασίον της 'Εστίας: 'Οδός Σταδίου, 6.

1879

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος "Ογδωός

Μερίσμα τεύχος: "Εν Ελλάδι φρ. 10, εν τη Αλλοδαπή φρ. 20. - Αι συνδρομαί ἔρχονται ἀπὸ τὸν ἰσχυρισμὸν ἑαυτοῦ καὶ εἰς τὴν ἰσχύοντα - Τραγικὸν τῆς Διαδόχου: "Ὀδὸς Σαδίου, 4. 25 Σεπτεμβρίου 1879

Σφραγὶς τοῦ Διοικητοῦ Βλοχού καὶ Ζυγού ἐν ἔτει 1882.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

Δι' ἐπαρχίας Βλοχού καὶ Ζυγού ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἀπετέλουν μέρος τοῦ Σαντζακίου τοῦ Κάρλι - τῆς κυρίας λαγομένης Διτωλίας καὶ Ἀκαργανίας - (βλ. Συλλογὴν Α. Ζ. Μάρουκα, τόμ. ΙΑ', σελ. 257, 259 καὶ 329.)

Ἐξ ἀμφοτέρων τούτων τῶν ἐπαρχιῶν ἀπεστάλησαν πληρεξούσιοι τὸ κατ' ἀρχαίαν εἰς Μεσολόγγιον κατὰ μῆνα Νοέμβριον τοῦ 1821 ἔτους καὶ συνεργάσθησαν μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὴν διοργανισμὸν τῆς Ἑρουσίας τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος. (Ἀπόθ. Α', σελ. 23). Μετὰ δὲ ταῦτα παρήσαν τοιοῦτοι καὶ εἰς τὰς κατὰ καιρὸν συγκροτηθείσας Ἑθνικὰς Συνελεύσεις. Σημειώσθω δ' ἦδε ἐν παρόδῳ, καὶ ἀπλῆς περιεργίας χάριν, ὅτι, ἐν τῇ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους - τῇ εἰς τὴν ἐπιφύσει τῆς ἐν Ἰατρειῇ Β' Ἑθνικῆς Συνελεύσεως ἀποβληθέντι - τὴν εἰς αὐτοῦ τοῦ Σαντζακίου ἐτήσια εἰσοδήματα τοῦ δημοσίου ἀνῆρχοντο εἰς Γρ^α 581,150 (Ἀπόθ. Β, σελ. 68, 110 καὶ Γ', σελ. 33-34.)

Τὸ εἰς τὸν τύπον τῆς παρατεθείσης σφραγίδος κεκαρραγμένον 1832 ἔτος, ἀφαιρῶν πᾶσαν ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ σφραγὶς αὕτη ἐχαράχθη μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ φοιδήμου Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, ὅτε ἀβελισθέντος ἐν πολλοῖς τοῦ συμβόλου τοῦ Φοίνικος, ἀντικατέστη τὸ τῆς Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις, κατὰ Σεπτέμβριον 1879. Α. Ζ. Μ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΚ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ¹

Φίλτατέ μοι,

Παραπονεῖσαι ὅτι πρὸ πολλοῦ δὲν σοι ἔγραψα, καὶ τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι σκοπὸν εἶχον νὰ μὴ σοι γράψω διόλου· διότι δὲν ἤξεύρω πῶς σὺ ὀνομάσεις τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἐγὼ, καὶ μὴ πρὸς βᾶρος σου, τὸ λέγω ἀντικρὺς κατὰχρησιν ἐμπιστοσύνης, τὸ πρὸς πᾶσαν σύμβασιν, ἀνδρὶ γραπτὴν, ἢ ἔστω καὶ προφορικὴν, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ὑπο-

1. Ἰδὲ σελ. 513.

νοουμένην προσκοροῦν, νὰ βίβης οὕτω τὰς ἐπιστολάς μου, ἀποσχεδίσους, ἀβασανίστους, ἀδιορθώτους, εἰς πάντας τοὺς ἀνέμους τῆς δημοσιότητος. Καὶ ἂν ἤξιζον τὸν κύφωνα, ἔπρεπε σὺ νὰ γίνης ὁ δῆμιός των;

Ἐκ περισσοῦ δὲ σοι λέγω ὅτι πλὴν ταύτης εἶχον καὶ ἄλλην σιωπῆς αἰτίαν, ἧς καὶ πάλιν ἢ εὐθὺν κατὰ μέρος μέχρι σοῦ ἀναβαίνει. Ἴδου πᾶς. Μεσοῦντος τοῦ θέρους, οὐ μόνον κλείουσι πανεπιτημεῖα καὶ βιβλιοθήκαι καὶ ἀποδημοῦσιν οἱ καθηγηταί, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ὀπισθοῦν ἐπίσημοι θεωροῦσι σχεδὸν καθῆκόν των νὰ ἐγκαταλίπωσι τὸ Βερολίνον ὥστε καὶ ὅτε κατὰ τὸν μᾶλλον ἡρώτησά τινα τῶν γνωρίμων μου τοῦ ὄθ' διέλθῃ τὸ θέρος, «εἰς τὴν ἐξοχὴν, μοι εἶπε. Θέλω μοναζίαν εἰς ἀναψυχὴν ἐκ τῶν χειμερινῶν μου ἐργασιῶν.» - «εἰς τίνα ἐξοχὴν;» τὸν ἡρώτησα. - «εἰς τὸ Βερολίνον, μοι ἀπεκρίθη. Τὸ θέρος ἐγκαταλείπομενον ὑπὸ τῶν κατοικίων του, γίνεταὶ αὐτὸ μοναζία καὶ ἐξοχὴ.»

Ἄμα λοιπὸν ἦλθεν ὁ Ἰούλιος, διὰ τινος ὁ Ἰούλιος, εἰ καὶ ἔβρεχεν ἀδιακόπως καὶ κρουνηδόν, καὶ ἔπνεε μετ' ἀνευδότητος ἐπιμονῆς παγερός ἀπὸ τῶν Οὐραλίων ὁ ἀπηλιώτης, αἱ ἐπισημότερες τοῦ Βερολίνου, πρὸς τὸ ἡμερολόγιον μᾶλλον ἢ πρὸς τὸ θερμομετρον ἀφορῶσαι, διεσπάρησαν πᾶσαι πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ οὐρανοῦ. Ἄφ' οὗ λοιπὸν, δημοσιεύσας τὰς ἐπιστολιμαίας συγγραφάς μου, μετὰ κατέστησας εἰδος ἐπισημότητος καὶ ἐμέ, ἐνόμισα ὅτι ὑποχρεοῦ ἢ εὐγένεια, καὶ μοι ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον τοῦ νὰ ἐξέλθω καὶ ἐγὼ εἰς θερινὴν περιόδιαν τὴν τὴν δὲ μᾶλλον τοῦτο, καθ' ὅσον ἐπεθύμουν καὶ νὰ ἰδῶ τινα μέρη τῆς Γερμανίας, καὶ εἰς τὸ βαλάντιόν μου ἠσθανόμην τι ἑκτακτον, περισσεύματά τινα ἐκ τῶν διδάκτρων ἢ εἰλειπὸν ἐπὶ τῶν διακοπῶν, καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν οἰκονομίων προσερχόμενα.

Ἄ, ναί; Περιλείχουσι ἤδη, καὶ περιμένεις δομοπορικὰς περιγραφάς, ἵνα κάμης αὐτῶν ἠξεύρομεν ποίαν χρῆσιν. Θέλεις περιγραφὴν τῆς Γερμανίας; Εὐκολώτατον, φίλτατε. Ἄπελθε εἰς τοῦ Κ. Βιλβέργ, ἀγόρασον τριῶν ἢ τεσσάρων δραχμῶν ἕνα Βέδεκερ, καὶ ἔχεις ὅσας θέλεις περιγραφάς, ἀνωτέρας πάσης ἐπιστολῆς, εἴτε ἐμῆς εἴτε ἄλλου, καὶ μετὰφορᾶς ἐξ αὐτῶν καὶ δημοσίευσ, ἀν εὐάρεστῆσαι. Παρ' ἐμοῦ ἕμεις

μη περιμένεις να σοι γίνω Παισανίας της Γερμανίας, επαναλαμβάνων όσα μύριοι άλλοι είπον, και λέγων αυτά μωριστώσ εκείνων ατελέστερα και χειρότερα.

Ἄλλὰ θέλεις, μοι γράψεις, φιλικὰς καὶ ἐπιστολάς, καὶ μοι ὑπόσχουσαι. Ἐνθυμούμαι τι διίσχυρίζουσαι ὅτι ἤμην εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ἀδέξιος ἢ πολιτικὴ ἢ εἰς ξένου ὑποσχέσεις ἐποικοδομοῦσαι, καὶ μὴ προνοοῦσαι αὐτὴ ὑπὲρ ἑαυτῆς. Ἡ ἡθέλων λοιπὸν νὰ μὲ κατατάξῃς μετὰ τῶν ἀδεξίων, ὅσον καὶ ἂν δὲν εἴμαι πολιτικός, φιλικὰς ἐπιστολάς μάλιστα, εἴμι πάντοτε πρόθυμος νὰ σοι ἀπευθύνω, τὰ ἴσα ἀπεκδυόμενος, ἀλλὰ θὰ μοι ἐπιτρέψῃς νὰ λάβω τὰ ἴδια μου ἀσφαλιστικὰ μέτρα κατὰ πάσης ἐνδεχομένης καταχρήσεως ἐν τῷ μέλλοντι. Ταῦτα δ' εἰσὶν ὅτι θέλω σοι περιγράψω μετὰ πάσης ἀκριβείας πάντα τὰ ἀφορούντα τὴν διὰ σὲ καὶ τὴν φίλιαν σου πολυτίμητον ὑπαρξίν μου, ποῦ κατέλυσα, τί ἐπλήρωσα, τί ἔφαγον, ποῦ καὶ πῶς ἐκοιμήθην, καὶ τὰ σπουδαῖα ταῦτα συμβάντα ἔχεις πλήρῃ ἀδειαν νὰ τὰ δημοσιεύῃς. Ὁ χάρτης εἶναι γνωστός διὰ τὴν ὑπομονὴν του. Ἄρκει καὶ ἀναγνωστικὰς νὰ εὔρῃς ἔχοντας τὴν αὐτὴν ἀρετήν.

Καὶ ἵνα σοι δώσω μικρὸν δῶγμα τῆς μεθόδου μου, ἄρχομαι ἀπ' αὐτοῦ τοῦ μέσου τῆς ὁδοπορίας μου. Ἐφθάσα λοιπὸν εἰς τὸ Βόρμς. Ἦ ἐστὶ Βόρμς, θὰ μ' ἐρωτήσῃς, καὶ σὲ παραπέμπω εὐθὺς εἰς τὸν Βέδεκερ. Σοὶ λέγω δὲ μόνον ὅτι ἔχει μεγίστην μητρόπολιν, περίπυστον διὰ τὴν ἀρχαιότητά της, καὶ σοὶ τὸ λέγω οὐχὶ ἐνδίδων ὡς πρὸς τὰς ἀρχάς μου καὶ χαλαρούμενος, ἀλλὰ διότι τὸ ἱστορικὸν τοῦτο προοίμιον εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τὴν κατωτέρω, ἐπεὶ αὐτὸν ἀφορῶσαν, ἀφήγησιν. Ἐἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου μ' ἤρώτησεν ὁ σταθμάρχης ποῦ θέλω νὰ φέρωσι τὰ σκεῦή μου, δηλαδὴ τὸν ἕνα καὶ μόνον μου σάκκον, καὶ νὰ μὲ ὁδηγήσωσιν. Ἐγὼ δ' ὄλλως ξένος, καὶ οὐδὲν γινώσκων ἐκείνης τῆς πόλεως, εἶπον νὰ μὲ φέρωσιν εἰς τὸν ξενοδοχεῖον τὸ ὅ,τι ἀριστον, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὅ,τι ἐγγύτατον εἰς τὴν μητρόπολιν, δι' ἣν καὶ μόνον εἶχον ἔλθει εἰς Βόρμς. Ἐζήτησα δὲ τὸ ὅ,τι ἀριστον τῶν ξενοδοχείων, ἀναλογισθεὶς ὅτι εἰς πόλιν ἣτις, ἂν ἐφυλλολόγησας ἤδη τὸν Βέδεκερ, εἶδες ὅτι εἶναι μικρά, ἢ ἐν αὐτῷ δαπάνη δὲν θὰ ἦτο σπουδαία, καὶ θὰ μοι ἐπέτρεπε καὶ ἐγὼ μὴν φορὰν νὰ κατελύσω ὡς ἐπιστημὸν. Ὅτε τὸ πρῶτον ἦλθον εἰς Βερολίνον, ἠναγκάσθην νὰ παραγγείλω φρέματα, διότι ἐνταῦθα οὔτε τὸ κλίμα οὔτε τὰ ἔθνη παραδέχονται τοὺς γυμνοσφοριστάς, ὁ δ' ἐμὸς τρίβων εἶχε κατατρυβῆ καὶ κατατροβῆ ἐπὶ τῆς ὁδοπορίας. Ὅταν ὅμως ἦλθον ἢ ὄρα, παρέστη ὁ βράπτης μου καὶ μὲ ἤρώτησεν ἂν ὁ πανευγενέστατος εὐαρεστῆται νὰ πληρώσω τὸν λογαριασμὸν του. Ὁ πανευγενέστατος ὅμως χρήματα δὲν εἶχε καὶ δὲν ἐπλήρωσε. Μετὰ ἕνα κά-

λιν μῆνα ἐπανῆλθον ὁ βράπτης, καὶ μὲ ἤρώτησεν ἂν ὁ Κ. Βαρόνος εὐαρεστῆται νὰ ἐξοφλήσῃ τὰς δόλλιας ἐκείνας μάρκας. Ὁ Βαρόνος ὅμως δὲν εἶχε περισσότερα χρήματα τοῦ πανευγενεστάτου, δι' ὃ μετὰ τέσσαρας ἄλλας ἐδδομάδας ἐπανῆλθον ὁ βράπτης νὰ πληροπορήσῃ μῆπως εἶναι εὐαρεστον εἰς τὸν Κ. Κόμητα νὰ πληρώσῃ. Τὴν φορὰν ταύτην κατ' ἐξαιρεσιν εἶχον χρήματα καὶ ἐπλήρωσα, διακόψας τὴν σειρὰν τῶν ἀλλεπαλλήλων προσβιασμῶν μου, ἣτις ἔπεινε νὰ κορυφωθῆ εἰς τὸν Πρίγκηπα. Ὅ,τι ἐστερήθην ὅμως τότε, ἐδυνάμην τώρα νὰ τὸ ἀπολαύσω, καὶ νὰ χαιρετηθῶ πρίγκηψ, ἂν κατέλυον εἰς τὸ πρῶτιστον ξενοδοχεῖον τοῦ Βόρμς.

Ἄλλ' ὁ σταθμάρχης, μαθὼν τὴν ἐπιθυμίαν μου, ἐκάλεσεν ἕνα τῶν σκευοφόρων τοῦ σταθμοῦ καὶ τῷ εἶπέ τι κατ' ἴδιον οὗτος δὲ λαβὼν τὴν πήραν μου, ἐπροπορεύθη. Καὶ μεταξὺ βαίνων, ἀριστον κατὰστημα, μοι εἶπεν, ἐν εἰδει συνδι-αλέξεως. Ἔχει καλὸν οἶνον καὶ ἐξαιρετον ζῦσον. Λί λέξεις ὅμως αὐταὶ δὲν μοι ἐφάνισαν καλὰ οἰωνίζόμεναι. «Ἄλλ' ἐγὼ, τῷ ἀπεκρίθην, βέλτιστε, οὔτε οἶνον πίνω, ἀλλ' οὔτε ζῦσον.» Ὅ,τι θέλω, εἶναι εὐπρεπές ξενοδοχεῖον, ὅπου καλῶς νὰ τρώωσι καὶ καλῶς νὰ κοιμῶνται οἱ ξένοι. — «Ἄριστον κατὰστημα, μοι ἀπήντησε. Ὁ εὐχαριστηθῆτε.» Ἄφ' οὗ ὀλίγον ἀκόμη ἐπροχωρήσαμεν, ἐξαλλος ἐγενόμην ὅτε τὸν εἶδον εἰσελθόντα εἰς τὴν αὐτὴν πενιχροῦ τινος οἴκου, ὅπου χυδαῖα εἰς ῥυπαρὰς τραπέζας περικαθήμενοι, ἐνεφοροῦντο ζῦσον. «Ἄλλὰ τοῦτο εἶναι καπνηλεῖον, ἄθλιε, ὅπου μ' ἐφροσε», ἀνέκραξα πλήρης ὀργῆς. — Ἄριστον κατὰστημα, μοι ἀπήντησεν ἀποθέτων τὸν σάκκον μου. Πολὺ θὰ εὐχαριστηθῆτε.» Ἐγὼ δὲ, ἐπειδὴ οὔτε Γερμανικὰ ἱκανὰ ἤξεύρω ὥστε νὰ παρατείνω τὴν φιλονεικίαν, οὔτε ἔγνωρίζον ἂν ἀληθῶς δὲν ἦτο τοῦτο ἐν Βόρμς τὸ ἀριστον τῶν καταστημάτων, οὔτε ἤθελον προσέτι νὰ προσβάλω καὶ τὸν ἐπελθόντα οἰκοδεσπότην, κακολογῶν τὸ ξενοδοχεῖόν του, ὑπέκυψα εἰς τὴν τύχην μου, ἐπλήρωσα τὸν δόλγον μου, καὶ ἀνέβαλον εἰς καλητέραν περίστασιν νὰ περιβληθῶ τὸν τίτλον τοῦ πρίγκηπος. Ὅταν ὅμως εἰσῆλθον εἰς τὸ δούλεῖόν μου δωμάτιον, τὸ πρῶτον μοι ἐφάνη ἀφορητον, καὶ ἀμέσως πάλιν ἐξῆλθον ἵνα ἰδῶ ἂν τι κατοικητότερον δὲν εὑρίσκω. Στρέψας ὅμως τότε τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸ ἀνώφλιον τῆς ἐξέθουρας, εἶδον ἐν αὐτῷ λίθον ἐπιγεγραμμένον, καὶ ἡ ἐπιγραφή ἔλεγε Λατινικοῖς γράμμασιν ὅτι ἡ οἰκία ἐκτίσθη τῷ 1574 ὡς Conventum προσηρητημένον εἰς τὴν μητρόπολιν. Τοῦτο πᾶρατα μ' ἐξιλέωσε, καὶ ἀπεφάσισα οὐα δῆποτε τράπεζα καὶ κλίνη καὶ ἂν μὲ περιέμενον, νὰ διανυκτερεύσω εἰς τὸ σεβάσιμον τοῦτο καὶ ἱερὰς καταγωγῆς καπνηλεῖον.

Καὶ ὁ λοιπὸν παρεδέχθην σύστημα ἀλληλο-γραφίας, σοὶ μεταδίδω τὴν σπουδαίαν ἀγγελίαν,

ἣν δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ σπεύσῃς νὰ παραδώ-σῃς εἰς τὴν δημοσιότητα, ὅτι τὴν ἐσπέραν καὶ τὴν νόκτα ἐκείνην οὔτε ἔφαγον οὔτε ἐκοιμήθην. Ἐἰς τὴν πόλιν ὅμως, ἢ περιῆλθον, συνέδεσα γνωριμίαν μεθ' ἑνὸς τῶν ἐπισημοτέρων πολιτῶν, εἰς ὃν, ἐκπληττώμενον διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς κοιτικίας μου, διηγήθην ὅτι μ' ἐπεμφεν ἐκεῖ ὁ σταθμάρχης. Ὁ σταθμάρχης, ἀνεφώνησεν... ὦ! ἐξαιρετον! εἶναι ὁ πατήρ τῆς οἰκοδεσποίνης τοῦ καπνηλεῖου σου.» Τοῦτο ἐξήγει τὴν μυστικὴν παραγγελίαν τοῦ σταθμάρχου πρὸς τὸν σκευοφόρον, καὶ τοὺς ἐπανεληλυμένους τοῦτο διίσχυρισμός ὅτι εἶναι ἀριστον τὸ κατὰστημα. Τοῦτο δὲ μοι συνέβη, οὐχὶ εἰς σπῆλαιόν τι ληστῶν ἢ εἰς τινα τῶν Ἀπενίνων φάραγγα, ἀλλ' ἐν μέσῳ Βόρμς, εἰς ὄρα ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Μαγεντίας καὶ βο-λῆν λῆθον ἀπὸ τοῦ Ῥήνου, εἰς χώρας καθ' ἃς ἰ-σχύουσιν οἱ Πρωσσοὶ νόμοι, καὶ αὐτοὶ οἱ κατὰ τῶν κοινωνιστῶν, κατὰ πάσαν αὐτῶν τὴν αὐστηρήτητα.

Ἐν τούτοις ἀφ' οὗ ὁ σ' ἐφερα εἰς τὸ Βόρμς, θὰ μὲ ἀκολουθήσῃς καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Μικρὸν κοράσιον 12 ἢ 13 ἐτῶν μᾶς (δηλαδὴ ἐμὲ καὶ τοὺς συνοδοιπόρους μου) περιήγαγεν εἰς αὐτήν, μᾶς ἐδειξε τὰ πάντα, καὶ μετὰ φωνῆς καὶ εὐ-γλωττίας ὁμοίης πρὸς τὴν τῶν σημερινῶν Κι-κερόνων τῆς Ἰταλίας μᾶς ἐξήγει ἐν ἑκαστον, καὶ μᾶς ὠνόμαζε τοὺς ἰδρυτάς καὶ τοὺς ἀφισρωτάς, καὶ τοὺς ἱππότας καὶ τοὺς αὐτοκράτορας, καὶ τὰς ἐποχὰς τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου των, μετ' ἀκριβείας ἣτις κατήσχυον τὴν ἀμάθειάν μου. Ἐνθυμούμαι δ' ὀλίγιστα ἐξ ὧν μᾶς εἶπε, καὶ οὐ ἤξεύρεις ποῦ θὰ τ' ἀναγνώσῃς. Ἄρκει δὲ νὰ σ' εἰπῶ τὸ γενικὸν ἐξαγομμενον, ὅτι ἡ ἀπέ-ραντος ἐκκλησία θεωρεῖται οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ κο-ροσίου ἐκείνου, ἀλλ' ἐν γένει ἐν Γερμανίᾳ, ὡς ἐν τῶν ἀρχαιοτάτων χριστιανικῶν ἰδρυμάτων τῆς χώρας ταύτης. Ἐβλκυσε δὲ τὴν προσοχὴν μου ὁ ἐπίσημος πολίτης ὃν προεμνημόνευσα εἰς τὸ ὅτι ἔχει πάσας πανταχοῦ τὰς ἀψίδας, καὶ εἰς τὰ παράθυρα καὶ εἰς τὰς θύρας, κυκλωτε-ρεῖς, καὶ ὅτι πᾶς αὐτοῦ ὁ ῥυθμὸς ἐστὶν ὁ Ῥω-μανικός, μεταποιήσας τοῦ Ῥωμαϊκοῦ. Παρατή-ρησα δὲ τὰς θυρίδας τῶν ὀγγωδῶν πύργων καὶ ἄλλων μερῶν τῆς οἰκοδομῆς, ὅτι εἰσὶν ἀνά τρεῖς παρ' ἀλλήλαις, στεναὶ καὶ μακραι, εἰς ἡμικύ-κλιον ἀπολήγουσαι, καὶ ἐντελῶς ὁμοίαι πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων ἐκκλησιδίων. Ἄς ἀπαντῶμεν παν-ταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ὥστε ἐπ' αὐτοῦ τοῦ οἰκο-δομήματος ἐστὶ, καθ' ὅσον ἐγὼ δύναμαι νὰ κρί-νω, προφανεστάτη ἢ ἀμεσος ἐπιβλὸς τῆς Βυζαν-τινῆς ἀρχιτεκτονικῆς οὐχ ἦταν ὅμως εἶδον, καὶ ἐδειξα εἰς τὸν σύντροφόν μου τινὰ μέρη ἔ-χοντα τὸ δξύμητον Γοθικὸν τόξον ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἴσων, ὡς μοι ἐξήγησε, προσήκει μετα-γενέστεραι.

Τὴν δ' ἐπαύριον εἰς τὰς ἐξ τὸ πρῶτον, — διότι ἡ-

ξεύρεις, ὅτι δὲν ἐκοιμήθην, — ἤμην εἰς τὴν ἐκ-κλησίαν, καὶ παρεμεινα ἐκεῖ κατὰ πάσαν τὴν διάρκειαν τῆς καθολικῆς ἱεροτελεστίας. Ἡ μη-τρόπολις εἶναι τῷ ὄντι καθολικὴ διότι, ὅτε μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς διαμαρτυρήσεως διε-νεμήθησαν εἰς τὰ δύο θρησκείματα αἱ ἐκκλη-σίαι τῆς πόλεως ταύτης εἰς ἣν εἶχε μονάσει ὁ Λούθηρος, ἢ πρωτίστη αὕτη τῶν ἐκκλησιῶν πα-ρέμεινεν εἰς τοὺς ἀρχαίους αὐτῆς κατόχους, καί-τοι πολὺ ὀλιγοπληθεστερούς.

Τὸ ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας ἐπισκευάζεται ἤδη ἐπιμελῶς. Καθήμενος δ' ἐπὶ ὄραν ὀλοκλήρον ἐφ' ἐνός τῶν ἐδωλίων, περιέφερον τὰ βλέμματα πέ-ριξ, καὶ παρετήρουν λεπτομερῶς πάντα τὰ μέρη τοῦ οἰκοδομήματος. Ἐκεῖ δ' ἀφ' ἐνός μέρους, ἐπὶ τοῦ ἐξεσμένου τοίχου, μοι ἐφάνη ὅτι διέ-κρινα ὡς γραμμὰς τινὰς κεχρωματισμένας, καὶ καθ' ὅσον εἰς αὐτάς προσήλθον τὴν προσοχὴν μου, τὰς ἐβλεπον νὰ λαμβάνωσι σχήματα καὶ ἴσπο-τελῶσι μορφὰς, καὶ μέχρι τέλους ἀνεγνώρισα εἰς αὐτάς σχεδὸν ἐξῆλειμμένα ἀγιογραφικὰ συμ-πλέγματα, ἀλλὰ κατὰ τε τὸν ῥυθμὸν, καὶ κατὰ τὴν ἀναβολὴν καὶ κατὰ τὴν πάσαν διάθεσιν ἐν-τελῶς ὅμοια πρὸς τὰς ἡμετέρας εἰκόνας, ὥστε πιθανώτατον μοι φαίνεται ὅτι Βυζαντινοὶ χεῖρ ἐκόσμησαν τὴν ἐκκλησίαν ταύτην κατὰ τοὺς χρό-νους ὅτε τὸ Βυζάντιον ἐδάειξε τὴν τέχνην του εἰς τὴν βάρβαρον ἐπὶ τότε Εὐρώπην. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν δὲ ταύτην ἠνίχνευσα ἐπιμελεστερον πάντας τοὺς τοίχους τῆς οἰκοδομῆς, καὶ εἰς τρία ἕτερα μέρη ἀνεῦρον ὅμοια ἴχνη, μείζονα μᾶ-λιστα τῶν πρῶτων καὶ καταφανέστερα. Ὁ γνώ-ρισμός μου ὅμως ἐκ Βόρμς, εἰς ὃν ἐσπευσα νὰ ὀμιλήσω περὶ αὐτῶν, καίτοι πολλὰς ἔχων γνώ-σεις τῆς Γερμανικῆς ἀρχαιολογίας, ἤγνοι ὅμως ἐντελῶς, καὶ ἤρκειτο μάλιστα τὴν ὑπαρξίν ἴ-χνοὺς ἀρχαίων γραφῶν ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς μη-τροπόλεως, μέχρις οὗ τὸν ἔφερον ἐκεῖ καὶ τῷ τὰς ἐδειξα, λαβὼν τὴν ὑπόσχεσίν του ὅτι θὰ λάβῃ πρόνοιαν νὰ προστατεύῃ κατὰ τῶν ξε-όντων τοὺς τοίχους ἐπισκευαστῶν τὰ σοβαρὰ καὶ περιέργα ταῦτα λείψανα ἀπωτάτου παρελθόντος.

Μέχρι δὲ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ σιδηροδρόμου ἔχων ἀκόμη ὄρας τινὰς, περιῆλθον τὴν πόλιν, καὶ εἶδον ἐν αὐτῇ ξενοδοχεῖα κινήσαντα τὸν φθόνον ἐμοῦ τοῦ αἰχμαλώτου τοῦ ταπεινοῦ Cou-vent, καὶ εἶδον καὶ ἄλλας παναρχαίας ἐκκλη-σίας, περὶ ὧν δὲν σοὶ γράφω, καὶ ἐν ἄλλαις τὴν ἀρχαίαν συναγωγὴν. Ἡ ἐντολὴ ἢ δοθεῖσα τοῖς Ἰουδαίοις «ἀβξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ κλη-ρονομήσατε τὴν γῆν», ἐξεπληρώθη θαυμασίως, — ἐρώτησεν τοὺς Ῥουμάνους, — καὶ μάλιστα ἐν Γερμανίᾳ, ὅπου πᾶσα σχεδὸν πόλις ἔχει τὴν συναγωγὴν τῆς καὶ τὴν Ἰουδαίων συνοικίαν τῆς, καὶ εἰς πάσας τὰς ἄλλας συνοικίας τὰς ἐ-πιφανεστάτας οἰκίας ἀνηκούσας εἰς Ἰουδαίους.

Ἐν Βόρμς, πλὴν τῆς ἀρχαίας ὑπάρχει καὶ νέα

συναγωγή. Ἐρώτησα δὲ γέροντά τινα Ἑβραίων...

— Ἐκτίσθη, μοι εἶπε τόσα (δὲν ἐνθυμοῦμαι...

— Πρὸς; . . . Θέλεις νὰ εἰπῆς μετὰ, βεβαίως.

— Ὅχι, θέλω νὰ εἰπῶ πρὸς, διότι ἡμεῖς οἱ...

Μετ' ἐκπλήξεως ἀνέβλεψα τότε πρὸς τὸν ὁ...

Ἐπληροφορήθη δὲ μετὰ ταῦτα ὅτι τοιαύτη...

Ἐν Βερολίῳ, τῆ 2 Σεπτεμβρίου 1879. Ε.

ΣΚΗΝΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΗΘΩΝ

Η ΠΡΩΙΑ ΕΝΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

[Πρὸ ὥρα π. α. : Ὁ ὑπουργός. Εἰς τῶν συναδέλφων...

ΣΚΗΝΗ Α'

Ὁ ἐπάλληλος καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν...

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ ὑπουργός...

Κλητὴρ. Ἐπέστρεψε πολὺ ἀργὰ χθὲς τὴν νύ...

Ἐπάλληλος. Ποτὲ δὲν τὸν ἀφίουν ἡσυχόν...

ΣΚΗΝΗ Β'

(Οἱ προηγούμενοι καὶ ὁ ὑπουργός).

Ἐπουργός (πρὸς τὸν κλητῆρα). Μὴ ἀφῆσθε...

Ἐπάλληλος. Ἡ τράπεζά σας, κύριε ὑπουργέ...

Ἐπουργός. Αἱ! πολὺ ἀνυπόμονοι εἶνε οἱ κύ...

Ἐπάλληλος. Πάντοτε ἡ αὐτὴ περίπου γλῶσσ...

Ἐπουργός. Ὅπως συνήθως· ἀλλ' ὁ Ἐθροφύ...

Ἐπάλληλος. Οὐτε γὰρ.

Ἐπουργός. Ἡ ἐκ προθέσεως αὐτῆ σιγῆ εἶνε...

Ἐπάλληλος. Ἡ Παλιγγενεσία ἐπιτίθεται...

Ἐπουργός. Ἄδεξια ὑπεράσπισις. Θὰ κατα...

Ἐπάλληλος. Ἀνάγκη νὰ καλέσητε τὸν Γεν...

Ἐπουργός. Ἐἶνε θυμωμένος διότι δὲν διωρί...

Ἐπάλληλος. Ὅλαι αἱ ἐφημερίδες πομπωδῶς...

Ἐπουργός. Δὲν παραξενεύομαι διὰ τοῦτο ὁ...

Ἐπάλληλος. Ἐλθουδύνησα νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι...

Ἐπουργός. Ποῖος;

Ἐπάλληλος. Μαντεύσατέ τον.

Ἐπουργός. (Γελῶν) Γνωρίζω κάποιον . . .

Ἐπάλληλος. Εἶνε ὁ Ε.

Ἐπουργός. Τὸν ἐμάντευσα. Αἱ ἀπαιτήσεις...

Ἐπάλληλος. Ἐπὶ καταχρῆσι.

Ἐπουργός. Δὲν θὰ εἶμαι παρὼν κατὰ τὴν...

Ἐπάλληλος. Ἄποψε πρέπει νὰ ὑπάγητε καὶ...

Ἐπουργός. Ἰδοὺ ἡμέρα πλήρης ἐνασχολήσε...

Ἐπάλληλος. Ἡμερον καὶ ἡκούσα πολλὰ κατὰ...

Ἐπουργός. Καθαρὰ ἀγρυπτία. Ἰδιόκοι μας...

Ἐπάλληλος. Ἰσως.

Ἐπουργός. Ἀλλὰ τί ἡκούσατε;

Ἐπάλληλος. Ὁ Α. ἔλεγεν, ὅτι οἱ ὑπουργοί...

Ἐπουργός. Ἀσφαλεστάτη τῆ ὄντι πλειανο...

Ἐπάλληλος. Ὁ Β. παραπονεῖται διὰ τὰς...

Ἐπουργός. Εἶνε θυμωμένος διότι δὲν διωρί...

Ἐπάλληλος. Ὁ Γ. ὠμίλει ἐναντίον σας. . .

Ἐπουργός. Διότι ἠρνήθη νὰ παρακαλέσω...

Ἐπάλληλος. Ἐλθουδύνησα νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι...

Ἐπουργός. Δὲν παραξενεύομαι διὰ τοῦτο ὁ...

Ἐπάλληλος. Ἐλθουδύνησα νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι...

Ἐπουργός. Ποῖος;

Ἐπάλληλος. Μαντεύσατέ τον.

Ἐπουργός. (Γελῶν) Γνωρίζω κάποιον . . .

Ἐπάλληλος. Εἶνε ὁ Ε.

Ἐπουργός. Τὸν ἐμάντευσα. Αἱ ἀπαιτήσεις...

Ἐπάλληλος. Ἐπὶ καταχρῆσι.

Ἐπουργός. Δὲν θὰ εἶμαι παρὼν κατὰ τὴν...

Ἐπάλληλος. Ἄποψε πρέπει νὰ ὑπάγητε καὶ...

Ἐπουργός. Ἰδοὺ ἡμέρα πλήρης ἐνασχολήσε...

Ἐπάλληλος. Ἡμερον καὶ ἡκούσα πολλὰ κατὰ...

Ἐπουργός. Καθαρὰ ἀγρυπτία. Ἰδιόκοι μας...

Ἐπάλληλος. Ἰσως.

Ἐπουργός. Ἀλλὰ τί ἡκούσατε;

εἰς τὸν περίβολον τῆς Βουλῆς. (Ὁ κλητὴρ ἐξέρ...

Ἐπάλληλος. Τὸν ἀνεκάλυφα, προτιμῶ θυμῶς...

Ἐπουργός. Ἐπιθυμῶ νὰ τὸν γνωρίζω.

Ἐπάλληλος. Ὅπως καλῶς ἐπληροφορήθη ὁ...

Ἐπουργός. Τί κακοῦτος ἄνθρωπος! Πρὸ ὀλί...

Ἐπάλληλος. Ἐλθουδύνησα νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι...

Ἐπουργός. Ποῖος;

Ἐπάλληλος. Μαντεύσατέ τον.

Ἐπουργός. (Γελῶν) Γνωρίζω κάποιον . . .

Ἐπάλληλος. Εἶνε ὁ Ε.

Ἐπουργός. Τὸν ἐμάντευσα. Αἱ ἀπαιτήσεις...

Ἐπάλληλος. Ἐπὶ καταχρῆσι.

Ἐπουργός. Δὲν θὰ εἶμαι παρὼν κατὰ τὴν...

Ἐπάλληλος. Ἄποψε πρέπει νὰ ὑπάγητε καὶ...

Ἐπουργός. Ἰδοὺ ἡμέρα πλήρης ἐνασχολήσε...

Ἐπάλληλος. Ἡμερον καὶ ἡκούσα πολλὰ κατὰ...

Ἐπουργός. Καθαρὰ ἀγρυπτία. Ἰδιόκοι μας...

Ἐπάλληλος. Ἰσως.

Ἐπουργός. Ἀλλὰ τί ἡκούσατε;

Ἐπάλληλος. Ἰσως.

Ἐπουργός. Ἀλλὰ τί ἡκούσατε;

Ἐπάλληλος. Ἰσως.

Ἐπουργός. Ἀλλὰ τί ἡκούσατε;

πτος, καθότι είνε αφιλοκερδής. Ο ύπουργός συνωμολόγησε τούτο με την συνήθη του αγαθότητα. ἀηδιάζω τούς πειναλέους εκείνους θεσιθήρας· σεις πρέπει νά βλέπετε πολλούς τοιούτους.

Υπουργός. Ναι, κατά δυστυχίαν.

Βουλευτής. Αισθάνομαι πραγματικήν ευχαρίστησιν συλλογιζόμενος, ότι δέν έχω ανάγκην ύμῶν, και ἐν τούτοις, ότι είμαι εις τών σταθεροτέρων φίλων σας, δέν ἐνθυμούμαι νά ἐψηφοφόρησα ούτε μίαν φοράν κατά τού ύπουργείου. Χειροκροτώ εις ὅλους τούς λόγους τών φίλων σας, φωνάζω εὖγε, εὖγε· τούτο σημειούται εις τὰ Πρακτικά και προξενεῖ ἀρίστην ἐντύπωσιν εις τὸ κοινόν.

Υπουργός. Ἀξιόλογα.

Βουλευτής. Ὑπέγραψα ὕλας τὰς ἀκανθώδεις προτάσεις, τὰς κατατεθείσας ὑπὸ τών φίλων τού ύπουργείου. Ο πρόεδρος ἀναγινώσκει τὰ δόγματα τών ὑπογραψάντων και ἀσβεστος γέλωσ τὰ ὑποδέχεται εις τὰ θεωρεία.

Υπουργός. (Καθ' ἑαυτὸν) Ποῦ ἄρα θά καταστήσῃ; τρέμω. (Μεγαλαφώνως) Εἶπεθε ἐκ τών πιστῶν φίλων μας, δέν τὸ λησιμονοῦμεν.

Βουλευτής. Θέλω νά σὰς τὸ ἀποδείξω προσφέρων εις ὑμᾶς ἐκδούλευσιν τινα.

Υπουργός. Λέγετε λοιπόν.

Βουλευτής. Ἢ νομαρχία Κυκλάδων είνε κενή τόρᾳ· ἐρχομαι νά σὰς ὑποδείξω τὸν μόνον ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον δύνασθε νά διορίσητε ἐκεῖ ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ· ἔχετε πολλούς νομάρχας ἀνικάνους, προσέξατε. Ο παρ' ἐμοῦ συνιστάμενος, τὸν ὁποῖον θά ἐμαντεύσατε, είνε ἀρχαῖος και ἐμπειρος διοικητικὸς ὑπάλληλος, σήμερον δὲ δεξιότηατος δημοσιογράφος· συνετέλεσεν εις τὴν κατά τὰς τελευταίας ἐκλογὰς ἐπιτυχίαν σας· ἐκτὸς τούτου φιλόπονος, εὐμαθής, ἐπιτηδεις εις τὸ προσελκύειν ἀνθρώπους, γνωρίζων τὰ πρόσωπα. . .

Υπουργός. Νομίζω, ότι ἀνεμίχθη κάπως εις τὰ λαυριακά.

Βουλευτής. Ναι. . . ἐζημιώθη ὀλίγον. . . και διὰ τούτο ζητεῖ νά εἰσέλθῃ εις τὴν διοικητικὴν ὑπηρεσίαν, πλὴν είνε ἐξ ἐκείνων, οἷτινες δέν δέχονται μικρὰν θέσιν· δέν τὸ λέγω διότι είνε ἀδελφός μου, τούτο δέν με τυφλώνει.

Υπουργός. Ὄ! βέβαια.

Βουλευτής. Θά εὐχαριστήθῃ πληρέστατα εις τὴν ἐν λόγῳ θέσιν· δέν θά ἔχῃ κάμμίαν ἄλλαν ἀπαιτήσιν· βδελύτταται, ὅπως και ἐγὼ τὴν θεσιθῆραν. (Ἀνοίγει ἡ θύρα τοῦ δωματίου και ὁ Γ. Γραμματεὺς προβάλλει τὴν κεφαλὴν).

Γ. Γραμματεὺς. Δύναται ὁ κύριος ὑπουργός νά θέσῃ ὑπογράφας τινὰς πολὺ κατεπειγούσας;

Υπουργός. Ἀπόσως· ἐντὸς ὀλίγου τελειομένο τὴν ὁμιλίαν μας. (Ὁ Γ. Γραμματεὺς ἀπέρχεται).

Βουλευτής. Νά μὴ σὰς ἐμποδίζω. . .

Υπουργός. Ἀστεῖξοσθε; Ἄν με λέγετε τί-

ποτε περὶ τοῦ θεάτρου, σεις ὁ διάπυρος ἐραστὴς τῆς μουσικῆς;

Βουλευτής. Τὸ θέατρον είνε κατ' ἐμὲ ἐλεεινὸν ἐφρέτος· ὁ ὑψίφωνος μάλιστα είνε ἀνυπόφορος. . . Σὰς ἔλεγον λοιπόν· βεῖ ὁ ἀδελφός μου ἔχει δλα τὰ προσόντα. . .

Υπουργός. Ὁμιλῶμεν ἄλλοτε περὶ τούτου. . . ἔρχατε εἰδήσεις περὶ τοῦ υἱοῦ σας;

Βουλευτής. Σὰς εὐχαριστῶ, εἶχον. Ἐπιτρέψατέ μοι ὅμως νά ἐπιμείνω εις τὴν σύστασιν μου. Θεωρῶ καθήκον μου νά σὰς τὸν ὑποδείξω, ἐπαναλαμβάνω δὲ νά σὰς εἶπω, ότι δέν ὄρωμαι ἀπὸ τὴν ποταπὴν σκέψιν, ότι ὁ ἄνθρωπος οὗτος είνε ἀδελφός μου. Τούτο κάμνω μόνον χάριν τῆς ὑπηρεσίας. Δόξα τῷ θεῷ ἡ ἀφιλοκερδείᾳ μου είνε εις ὅλους γνωστή.

Υπουργός. Οὐδέεις ἀμφισβῆλλει περὶ αὐτῆς. Σὰς εὐγνωμονῶ διὰ τὴν σύστασιν σας, ἀλλ' οἱ διορισμοὶ τών νομαρχῶν ἀποφασίζονται, φίλε μου, ἐν ὑπουργικῷ συμβούλιῳ. Ὁμιλήσατε περὶ τοῦ διορισμοῦ τούτου και εἰς τούς λοιπούς συναδέλφους μου.

Βουλευτής. (Καθ' ἑαυτὸν) Προσπαθεῖ ν' ἀπαλλαγῇ πάσης προσωπικῆς ὑποχρεώσεως. (Μεγαλαφώνως) Ὅχι· θέλω νά ἔχετε ὑμεῖς τὴν τιμὴν τῆς προτάσεως· ἐγὼ σὰς εἶπα τὴν ἀλήθειαν. Τώρα ἐπιφυλάττομαι μόνον νά ἐκτιμῆσω τὴν πολιτικὴν σύνεσιν τοῦ ὑπουργείου, καθόσον θά κάμῃ καλὴν ἢ κακὴν ἐκλογὴν· ἐγὼ σὰς ἔδωκα νόξιν ἀρκούντως και δέν ἀναμιγνύομαι πλέον εις αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν.

Υπουργός. Δέν θέλω λησιμονῆσαι τὴν ὑμετέραν σύστασιν.

Βουλευτής. Τὴν σύστασιν μου! εἶπατε μάλλον τὴν μαρτυρίαν μου.

Υπουργός. Ἐστὼ· Ἄλλ' ἄς ὁμιλήσωμεν ὀλίγον περὶ τών γενικῶν πραγμάτων. Ὑμεῖς ὅσους βλέπετε τόσον κόσμον πρέπει νά γνωρίζετε κάλλιον παντὸς ἄλλου πῶς είνε διατεθειμένη ἢ κοινὴ γνώμη πρὸς τὸ ὑπουργεῖον. . .

Βουλευτής. Ἀρκετὰ καλά· ἐν τούτοις. . . θέλετε νά σὰς εἶπω τὴν ἀλήθειαν;

Υπουργός. Ἀναμφιβόλως· θά με ὑποχρεώσατε μεγάλως.

Βουλευτής. Ἄ! λοιπόν! λέγουν ἐν γένει ότι τὸ ὑπουργεῖον δέν κάμνει τίποτε διὰ τούς φίλους του. . . ότι τούς παραμελεῖ καθ' ὑπερβολὴν. Δέν ὁμιλῶ περὶ ἐμοῦ, πλὴν ἰδοῦ πρὸ τινος διέτρεξα ὄλην τὴν ἐπαρχίαν μου και εὖρον παντοῦ δυσχερέσκαιαν.

Υπουργός. Μήπως μέμφονται τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν μας;

Βουλευτής. Ὅχι δά.

Υπουργός. Μήπως τὰ ὕλικὰ συμφέροντα πάσχουσι;

Βουλευτής. Τὸ ἐναντίον,

Υπουργός. Μήπως ἡ δημοσία ἐκπαιδεύσει παραμελεῖται;

Βουλευτής. Διαδίδεται μάλιστα με τὸ πάρα πάντα.

Υπουργός. Μήπως δέν λαμβάνεται φροντίς περὶ ὁδοποιίας; Ποῖα είνε λοιπόν τὰ παράπονα τών συνεπαρχιωτῶν σας.

Βουλευτής. Σὰς εἶχα δώσει κατάλογον τεσσάρων ἢ πέντε ἐκλογῶν με ἐπιρροήν, ἐχόντων ἀπαιτήσεις μετρίας και εὐλόγους και ὅμως τὰς ἐλησημονήσατε. Δέν λέγω τούτο χάριν ἐμαυτοῦ, ἀδιαφορῶν ἐὰν ἐπανεέλθω εις τὴν Βουλὴν, ἀλλὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θά καταρθώσατε νά ἐπιτύχῃ ὁ ὑποψήφιος τῆς ἀντιπολιτευέσεως, και τότε βλέπομεν. . . Καθεὶς ἐρωτᾷ τί χρησιμεῖσι νά ψηφοφορῇ τις ὑπὲρ ὑμῶν και πολλοὶ μεμφυμοῖροι διὰ τὴν πρὸς τούς φίλους σας δεικνυομένην ἀδιαφορίαν. Ὑμεῖς με ἀναγκάσατε νά σὰς εἶπω ὅλ' αὐτά. (Ὁ Γ. Γραμματεὺς φαίνεται πάλιν εις τὴν θύραν· ἀμφότεροι ἐξεγείρονται και προχωροῦσι πρὸς αὐτόν· ὁ βουλευτής ἐξακολουθεῖ). Ἄ! ἐλησημόνησα, ἔχω μίαν διαφορὰν με τὸν ὑπουργὸν τών Οἰκονομικῶν.

Υπουργός. Καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν;

Βουλευτής. Διῶρις προχθὲς εις τὴν ἐπαρχίαν μου ἔνα ὑγειονομοσταθμάρχῃν χωρὶς νά λάβῃ και τὴν γνώμην μου. Τί θά εἰπῶν εις τὴν ἐπαρχίαν μου βλέποντες ότι γίνονται διορισμοὶ μὴ μεσολαβοῦντος ἐμοῦ;

Υπουργός. Ἐν τούτοις. . . δέν είνε δυνατόν.

Βουλευτής. Καὶ πάλιν σὰς τὸ ἐπαναλαμβάνω, δέν πρόκειται περὶ τοῦ συμφέροντός μου. Τοῦ βουλευτοῦ τὸ ἀξίωμα μόνον πικρίας και κόπους μοι προξενεῖ. Ἄν θέλετε νά ἔλθῃ ἀντ' ἐμοῦ βουλευτής ἀντιπολιτευόμενος, ἀρκεῖ νά ἐπιμείνετε εις αὐτόν τὸν στραβὸν δρόμον.

Υπουργός. Οἱ ἐκλογεῖς σας είνε ἀρκετὰ δίκαιαι, ὅστε νά μὴ σὰς καταστήσωσιν ὑπεύθυνον διὰ τὰς πράξεις τοῦ ὑπουργείου.

Βουλευτής. Ἢ θέλησις τών ἐκλογῶν είνε νά εἰσακούεται ὁ βουλευτής των· ἄν δὲ οὗτος δέν ἔχει κάμμίαν ἐπιρροήν τὸν μουντζώνουν.

Υπουργός. Ὁ! ὁμιλήσω περὶ ὄλων τούτων με τούς συναδέλφους μου.

Βουλευτής. Ἐγὼ ὁμιλήσω πρὸς τὰ συμφέροντα σας. . . Πλὴν σὰς παρακαλῶ ἄς παύσωμεν. . . Σὰς περιμένουν. . . και θά λυπηθῶ πολὺ ἄν σὰς ἐκαμνα νά χάσατε τὸν καιρόν σας.

Υπουργός. Με τὴν ἀδειάν σας. (Ἐπιστρέφει εις τὴν ἔδραν του και ἀθήηται· ὁ Γ. Γραμματεὺς εἰσέρχεται).

Βουλευτής. (Ἀνοίγων τὴν θύραν και ἀπερχόμενος λέγει καθ' ἑαυτόν). Ἄ! δέν θέλεις τὸν ἀδελφόν μου· ἐντὸς ὀλίγου λογαριαζόμεθα.

ΣΚΗΝΗ Ε'

Ὁ Γ. Γραμματεὺς και ὁ Γ. Γραμματεὺς.

Υπουργός. Ἄ! τέλος πάντων! ἐνόμιζον ότι

δέν θά ἐξέλθῃ ποτέ. Τί ἀγόρευται! Ἢ μὲν κατὰ χρισίς τών ὑπουργῶν λογίζεται ἔγκλημα, ἢ δὲ ἀνάμικξις τών βουλευτῶν εις τὰ τῆς διοικήσεως ὑποστηρίζεται ὡς πολιτικὸν δόγμα! Τώρα λοιπόν θά ἐργασθῶμεν, ἀγαπητέ. Διέταξα νά μὴ ἀνοιχθῇ εις κανένα ἢ θύρα μου· ἔχομεν ἀκόμη τοῦλάχιστον δύο ὥρας· τὰς θέτω εις τὴν διάθεσιν σας.

Γ. Γραμματεὺς. Ἐχω μεγάλην ἀνάγκην αὐτῶν· πρὸ μίας ἐβδομάδος δέν ἠδυνήθητε νά μοῦ παραχωρήσητε οὔτε μίαν κἄν στιγμὴν· ἢ τραπέζᾳ μου είνε καταφορτωμένη ἐκκερμένων ὑποθέσεων.

Υπουργός. Ἐμπρὸς λοιπόν, ἄς μὴ χρονοτριβῶμεν· ἄς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα, ἀπὸ τὰς ὑποθέσεις ὅσαι συνιστῶνται ὑπὸ βουλευτῶν. Τὰς ἐβάλατε κατά μέρος; Πρέπει νά διεκπεραιωθῶσι παραχρῆμα.

Γ. Γραμματεὺς. Ἐδῶ τὰς ἔχω.

Υπουργός. Ἀναγνώσατε λοιπόν· σὰς ἀκούω. Ἢ ὁ κλητὴρ ἀνοίγει ἀμφοτέρω τὰ φύλλα τῆς μεγάλης θύρας και εἰσάγει τὸν ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης. Ὁ δὲ ὁ ὑπουργὸς σφίγγουσι τὰς χεῖρας ἀλλήλων.

Υπουργός. (Πρὸς τὸν Γ. Γραμματεῖα) Εἶμαι ἰδικός σας, ἀγαπητέ, μετὰ μίαν στιγμὴν βλέπατε, ότι ὑπάρχει ἀνωτέρα βία, ἀλλὰ περιμείνατέ μοι ὀλίγον και θέλομεν ἐπανορθῶσι τὴν ἀπώλειαν τοῦ χρόνου. (Ὁ Γ. Γραμματεὺς ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'

Ὁ Γ. Γραμματεὺς και ὁ συναδέλφος του.

Συναδέλφος. Καλημέρα, φίλτατε συναδέλφῳ· ἐδραπέτευσα μίαν στιγμὴν διὰ νά ἔλθω νά τὰ ποῦμεν. Ἀφῆκα εις τὸ γραφεῖόν μου δύο τμηματάρχας ἀδημονοῦντας διὰ τὴν ἀναχώρησιν μου, ἀλλ' ἔχομεν ἀνάγκην νά ὁμιλήσωμεν περὶ σπουδαιότερων ὑποθέσεων, τὰ δὲ διοικητικὰ πρέπει νά ὑποχωροῦν εις τὴν πολιτικὴν. Μᾶς καταβαρύνουν με ἔγγραφα πρὸς ὑπογραφήν· ἀπαιτοῦν νά μεριμνῶμεν περὶ πάντων ὡς ἂν τὸ ἡμερονόκτιον εἶχεν ἐξήκοντα ὥρας.

Υπουργός. Ἢ τρεῖς τίποτε μετὰ τὸ χθεσινόν ὑπουργικὸν συμβούλιον;

Συναδέλφος. Ὅχι· ἀλλ' ἠθανόμην τὴν ἀνάγκην νά συνομιλήσωμεν περὶ τούτου πρὸ ταῦ σημερινοῦ συμβουλίου.

Υπουργός. Σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὴν φιλικὴν ταύτην ἐμπιστοσύνην.

Συναδέλφος. Ὁ Βασιλεὺς μ' ἐφάνη σύννοος και σοβαρός· μήπως είνε δυσχερεστέμενος ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον; Ἢ ψυχρότης του δέν ἔκαμε και εις ὑμᾶς ἐντύπωσιν;

Υπουργός. Τὴν παραμικράν. Ἴσως ἦτο ὀλιγότερον περιποιητικὸς παρὰ τὰ συνήθεις· μέριμνά τις ἢ κακοδιαθεσία. . .

Συναδέλφος. Παρατηρήσατε ότι ὁ ὑπουργός τών στρατιωτικῶν φθάνει πρῶτος και πρὸ τῆς

ὠρισμένης ἕρας διὰ τὴν συνδιαλεχθῆ ἰδιαιτέρως μετὰ τοῦ βασιλέως;

Υπουργός. Τὸ παρετήρησα καὶ ἐγώ.

Συνάδελφος. Καὶ ὁ πρόεδρος μας δὲν ἦτο καὶ αὐτὸς εὐδιάθετος· μήπως ἀπαντᾷ δυσκολίας τινὰς τὰς ὁποίας μᾶς ἀποκρύπτει;

Υπουργός. Αἱ! οἱ σὲς ἀνησυχεῖτε πάντοτε καὶ χωρὶς ἀφορμὴν. Οἰκογενειακοὶ τινες περισπασμοὶ ἀνησυχῶν τὸ πνεῦμα τοῦ Προέδρου, οὐδὲν ἴσως ἔστιν ἢ πολιτικῆ. Τὸ κατ' ἐμὲ εἰς σοβαρώτερα πράγματα ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν μου. Ἄς ἐμιλήσωμεν ἀνυποκρίτως καὶ ὅπως ἀρμόζει εἰς τιμὸν ἀνθρώπων, ὑποληπτομένους ἀλλήλους. Τί λέγετε, δὲν σὰς φαίνεται ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν συναδέλφων μας ἐκπίπτουν καθ' ἐκάστην εἰς τὴν κοινὴν ὑπόληψιν καὶ ὅτι ὁλος ὁ κόσμος ἐνόησε πλέον τὴν ἀνικανότητά των;

Συνάδελφος. Δὲν ἐτάλμων νὰ τὸ εἶπω ἐγὼ πρῶτος. Τὸ κακὸν εἶνε πραγματικόν· ἀλλὰ τίς ἢ θεραπεύει; Ὅταν γηραιὸν οἰκοδόμημα ἀρχίζῃ νὰ σαλεύῃ, ὁ πρῶτος κτύπος τῆς σφύρας τὸ κάμνει νὰ καταρῆσθαι ὀλόκληρον· μεγαλύτερος κίνδυνος εἶνε ν' ἀντικαταστήσῃ τις τὰς ἐκ τῆς πολυκαιρίας φθορίας δοκούς, παρὰ ν' ἀφήσῃ τὸ οἰκοδόμημα ὅπως εὐρίσκεται· δὲν εἴμεθα ἀρκούντως ἰσχυροὶ ὅστε ν' ἀποπειραθῶμεν ὑπουργικὴν τροποποίησιν.

Υπουργός. Ἔστω ἄς μείνωμεν λοιπὸν ὅπως εἴμεθα· οἱ συνάδελφοί μας ἄς ὠφελῶσθαι ἐκ τῆς ἀφόσεως τῶν ἀμακτιῶν ἧτις τοὶς δίδεται· ἄλλως ὀλιγώτερον μὲ ἐνοχλεῖ ἢ μετριότης τινῶν ἐξ αὐτῶν ἢ τῶν ἄλλων ἢ οἰήσας. Ἐχομεν μάλιστα συνάδελφόν τινα, ὅστις νομίζει ὅτι τὰ πάντα τῶ ἐπιτρέπονται, ἐπειδὴ ἐπιτυχᾶνει κάλλιον ἡμῶν εἰς τὸ βῆμα· ἄς ἀρκεῖται εἰς τὰς ἱστορικὰς του δάφνας καὶ ἄς μὴ ἐρχεται νὰ μᾶς ἐνοχλήσῃ τὰ ὑπουργεῖά μας· καθεὶς πρέπει νὰ ἦνε ἀνεξάρτητος εἰς τὸ ὑπουργεῖόν του· αὐτὸς ὅμως θέλει νὰ μᾶς ἐπιβάλλῃ ἐλευθεροὺς διορισμούς. Πολλάκις ἀπεφάσισα νὰ δώσω τὴν παραιτήσιν μου ἀλλὰ, τὸ ὁμολογῶ, ἐφοβήθη μὴ γείνω αἴτιος νὰ καταρῆσθαι ὀλόκληρον τὸ ὑπουργεῖόν, ἢ μήπως ἀντικατασταθῶ ἀμέσως.

Συνάδελφος. Αἱ! καὶ πῶς νὰ σὰς ἀντικαταστήσουν;

Υπουργός. Λέγετε ἀληθέστερα ἀφ' ὅτι φρονεῖτε. Δὲν ἔχουν μεγάλην ἰδέαν περὶ τῆς ἀξίας μου· πολλοὶ ἄλλοι εἶνε ἰκανώτεροί μου· ἀλλὰ ἦσθε βέβαιος νὰ εὐρητῆ ἀνθρώπους, ἀξίας τινός, στέργοντάς νὰ εἰσέλθωσιν εἰς ὑπουργεῖον πεκαλαιωμένον ἤδη... καὶ νὰ ζευχθῶσιν εἰς ἄρμα διανύσαν πλέον τὰ τρία τέταρτα τῆς πορείας του;

Συνάδελφος. Μὲ ἐμίσησθε πρὸ μικροῦ ὅτι ἀνησυχῶ πάντοτε· πλὴν τὴν βλῆπω ὅτι γίνεσθε καὶ σὲς ἀπιστιόδοξος.

Υπουργός. Προσπαθῶ νὰ ἐκτιμῶμαι ἀκριβῶς

τὴν κατάστασιν μας χωρὶς ὑπέμετρον ἐμπιστοσύνην, ἀλλὰ καὶ χωρὶς ὑπερβολικὴν ἀνησυχίαν. Ἄς μὴ τὸ κρύπτωμεν· ἢ πτώσις μας δὲν θὰ βραδύνη πλέον πολὺ· δὲν ἀξίζομεν ὅμως ὀλιγώτερον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον εἰσόδου μας. Ἐκυβερνήσαμεν τὸν τόπον χωρὶς νὰ ὑποπέσωμεν εἰς κοινὸν σφάλμα βαρὺ, καὶ ὅπως ἐπέτρεπον αἱ περιστάσεις καὶ τῆς κοινῆς γνώμης ἢ κατὰστασις· δὲν παρέβημεν τὰς ὑποχρεώσεις μας, δὲν ἐψεύσαμεν τὰς ἐλπίδας τοῦ κοινοῦ, ἀλλὰ τὸ μειονέκτημά μας, καὶ εἶνε μέγα εἰς τὸν τόπον τοῦτον, εἶνε ὅτι ἐμείνωμεν ὑπὲρ τὸ ἔτος εἰς τὰ πράγματα· ὁ κόσμος ἀγαπᾷ τὰς μεταβολάς, ἐβαρύνθη νὰ ἀκούῃ τὰ δυνάμειτά μας, ὅλαι δὲ αἱ φιλοδοξίαι, ὅσας συνέχει ἢ εἰς τὴν κυβερνήσιν παρουσία μας, ἐπιποθοῦσι κρίσιν τινὰ οἰανδήποτε διὰ νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὰ λάφυρα τῆς ἐξουσίας. Τὸ κατ' ἐμὲ ἀναμένω ἡσύχως τὴν τοιαύτην κρίσιν.

Συνάδελφος. Τὸ κατ' ἐμὲ ὁμολογῶ ὅτι μέγας θὰ λυπηθῶ ἀφίνων τὴν ἐξουσίαν. Πολλὴ τὴν ἐπεθύμησα· μέγας προσπάθειαις κατέβαλα διὰ νὰ τὴν ἀπολαύσω· αὕτη ὑπῆρξεν ὁ σκοπὸς καὶ τὸ τέρας τῆς φιλοδοξίας μου, καὶ δὲν θὰ ἀπεμακρυνθῶμην εὐχαρίστως ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον πρὶν ἢ καταρῆσθαι λαμπρὸν τι ἔργον, τὸ ὅποῖον νὰ ζήσῃ ἐπὶ μακρόν.

Υπουργός. Τί εἶν' αὐτὰ ποῦ λέγετε; Αἱ ὑψηλαὶ σκέψεις εἶνε ἀπηγορευμέναι εἰς ἡμᾶς, φίλε μου· δι' ἡμᾶς οὔτε ἡ αὐρινὴ καὶ ἡμέρα εἶνε ἐξηραλισμένη· εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀμφισβητῶμεν μικρολόγως καθ' ἐκάστην τὴν πάντοτε διαφιλονεικούμενην κατοχὴν τῆς ἐξουσίας. Καὶ ποῖον σχέδιον μᾶς εἶνε δυνατόν νὰ πραγματοποιήσωμεν; Μεταξὺ παντὸς σχεδίου καὶ τῆς ἐκτελέσεώς του ὑπάρχουν τάφροι, τὰς ὁποίας οὐδεὶς ὑπουργὸς εἶνε ἐφικτὸν νὰ ὑπερπηδήσῃ.

Συνάδελφος. Ἄλλ' ἴσα ἴσα ἢ πάλιν ἀφουπνίζει τὰς νοεράς δυνάμεις.

Υπουργός. Αἱ! φίλε μου, εἰσθε νέος καὶ, μολοντί πεπειραμένος, διατηρήτε εἰσέτι παραδόξους πλάνας! Μεγάλαι ἰδέαι! ἀλλὰ πρῶτον ἔχετε τοιαύτας; ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σὰς κάμω τὴν ἐρώτησιν ταύτην. Ὅλα τὰ συστήματα ἐφευρέθησαν, διετυπώθησαν, ἐδοκιμάσθησαν. Δὲν ὑπάρχει φρονὴ θεορίας ὅσον ἀτοπος καὶ ὅσον ἀλλόκοτος καὶ ἀνὸς ὑποτέθη, ἧτις νὰ μὴ ἔχη τοὺς ἐγκωμιστάς καὶ τοὺς ἀποστόλους τῆς. Ἄλλ' ἔστω· ὑποθέτω ὅτι συνελάβετε σχέδιόν τι νέον καὶ μέγα ἐν τῇ πολιτικῇ, ἐν τῇ διοικήσει, ἐν τῇ δημοσίᾳ οἰκονομίᾳ· προσέχετε μὴ πιστεύσητε νὰ τὸ καταστήσετε ἀποδεκτόν· ἢ Βουλὴ ἀγαπᾷ τὴν πεπατημένην ἐδὸν· πᾶσα καινοτομία τὴν τρομάζει, καὶ αὕτη ἢ ἀντιπολιτευσις, τὴν ὅποιαν γνωρίζετε κάλλιον ἐμοῦ, βδελύσσεται πᾶν ὅτι νέον· πᾶσα πρότασις ἀσυνήθης τῇ φαίνεται ἐγκρίπτουσα παγίδα, ὅταν γίνεται ἐκ μέρους ὑ-

πουργοῦ, ἐγκλείουσα δὲ ἀγνωστόν τι δυνάμενον νὰ δώσῃ χάριαν εἰς κατάχρησιν, ὅταν προέρχεται ἐκ τινος τῶν μελῶν τῆς. Ἀφροσύνη εἶνε νὰ ὀνειροπολῇ τις διὰ τὸν τόπον μας μεγαλείον καὶ δόξαν εἰς τὴν ἐποχὴν μας ταύτην, ἐποχὴν ἀγῶνων ποταπῶν καὶ παθῶν χαμαιζήλων.

Συνάδελφος. Διὰ τοῦ θάρρους καὶ τῆς ἐπιμονῆς δύναται τις νὰ διασεδέσῃ τὰς προλήψεις, νὰ καταβάλλῃ τὰς ἀντιστάσεις, νὰ ἐξαναγάσῃ πεποιθήσεις.

Υπουργός. Πεποιθήσεις! πεποιθήσεις, φίλε μου, ἐν Ἑλλάδι! ἀλλὰ δὲν ἴδατε, ἀφ' ὅτου εἰσθε εἰς τὴν ἐξουσίαν πῶς σχηματίζονται καὶ πῶς ἐξαφανίζονται αἱ πεποιθήσεις! Ποσάκις διὰ τὰ ἀπλοῦστερα καὶ δικαιοτέρα πράγματα δὲν εὐρήθητε εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξοικονομήσετε, νὰ κολακεύσετε—ἐὰν ἀνήκετε εἰς τὴν ἀντιπολιτευσιν θὰ μετεχειρίζεσθε τὴν λέξιν νὰ διαφθίρειτε—τοὺς ἀνθρώπους, ὧν ἡ ἐπιδοκιμασία σὰς ἦτο ἀναγκαία; Διὰ ν' ἀκούωμεν τὰς μωροτάτας ὁμιλίας, τὰς κακοθεστάτας προτάσεις, δὲν καταναλίσκουμεν καθ' ἐκάστην ὄλον τὸν καιρὸν μας. Πόσας δὲ γνωρίζετε παρακαλῶ συνειδήσεις καὶ πεποιθήσεις δυνάμενας ν' ἀνισταθῶσιν εἰς τὴν προσφορὰν ἐνὸς Ἑπαρχείου;

Συνάδελφος. Εἰσθε ἀπελπιστικός. Ὁ νοῦς σας ἀπεξήρανε τὴν καρδίαν σας· ἀλλ' ἂν ἀπεκδύσωμεν τὸ ἄξιμά μας πᾶσαν δόξαν, πᾶσαν μὲν λουσαν τιμὴν, τί θὰ μᾶς μένῃ; Τὰ πολυτελή μας γραφεῖα ὅπου ζενίζόμεθα ἐπὶ μίαν ἡμέραν κατόπιν μυρίων ἄλλων, ὅπου πᾶμπολλοὶ θέλουν ἔλθει νὰ ζενισθῶσι κατόπιν ἡμῶν, ὁ μισθός, ἡ ἀμαξία, καὶ τὰ βασιλικά γεύματα! Μάταιαι καὶ ὀλιβεραὶ εὐχαριστήσεις. Προτιμῶ ἐκατοντάκις τὴν ταπεινὴν ἰδιωτικὴν μου αἰκίαν, τὴν μετ' ὀλίγων καλῶν φίλων συναναστροφὴν, παρὰ τὴν δουλείαν τοῦ ἐπισήμου καὶ θεουβώδους βίου σας.

Υπουργός. Βλέπω ὅτι ῥίπτεσθε εἰς τὰ ἀκρα. Ἄς πράττωμεν τὸ καλὸν χωρὶς νὰ ἐπιζητῶμεν τὴν δόξαν· ἄς ὑπηρετήσωμεν τὴν πατρίδα μας, χωρὶς ν' ἀναμένωμεν παρ' αὐτῆς κάμμιαν ἀμοιβήν· ἄς ζήσωμεν ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ ἐποχὴ μας καὶ ἄς μὴ εἴμεθα μὴδὲ τολμηρότεροι μὴδὲ ἐναρετώτεροι τῶν συγχρόνων μας· ἄς ἀρκεσθῶμεν νὰ ἐκπληρώσωμεν τὴν ἀποστολήν μας μὲ τὰ ὄργανα, ὅσα ἢ οἷα πρόνοια θέτει εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν, ὅταν δὲ ἔλθῃ ἡ στιγμή νὰ παραδώσωμεν εἰς ἄλλους τὴν ἐφημέριον παρ' ἡμῶν διακατεχομένην ἐξουσίαν, ἄς μὴ λησμονῶμεν πόσαι δυσχέρειαι τὴν περισοιχίζουσι καὶ ἄς δεκνύωμεν ἀνάλογον συγκατάθεσιν πρὸς τοὺς διαδόχους μας.

Συνάδελφος. Τί ἐνοήσατε μὲ τοῦτο; Ἐξελθὼν ἐκ τῶν κόλπων τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐκεῖ θὰ ἐπανέλθω μετὰ τὴν ἐξοδὸν μου ἐκ τοῦ ὑπουργείου· δὲν θὰ συγχωρῶ τὰς καταχρήσεις μετὰ τὴν ὑπουργεῖαν μου ὅπως δὲν τὰς συνεχώρουν

πρὸ αὐτῆς. Ἢ ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως δημοτικότης θὰ μὲ ἀποζημιώσῃ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐξουσίας καὶ θὰ προπαρασκευάσῃ τὴν εἰς αὐτὴν ἐπάνοδόν μου.

Υπουργός. Ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ θὰ μείνω ὑπουργικὸς καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἐξουσίας ἀπομάκρυσίν μου, φρονιδῶ, ὅτι ἐκτελῶ οὕτω καθήκον τιμίου ἀνθρώπου καὶ ἀγαθοῦ πολίτου.

Συνάδελφος. Ὁμολογήσατε, φίλε μου, ὅτι ἡ συνομιλία μας ἔλαβεν ἀλλόκοτον χαρακτῆρα· θὰ ὑπέθετέ τις, ἂν μᾶς ἤκουεν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐπεσεν ἤδη. Ἄλλ' ἐγὼ ἐλπίζω σπουδαίως ὅτι ἔχει ἀκόμη μέλλον καὶ δὲν θὰ τὸ ἀφήσω νὰ συντριβῇ χωρὶς νὰ τὸ ὑπερασπίσω γενναίως. Πλὴν ὑγιαίνετε· οἱ τμηματάρχαι μου μὲ περιμένουν εἰς τὸ γραφεῖόν μου μὲ τὴν γραφίδα ὑψωμένην καὶ μὲ σωρείαν ἐγγράφων· μετὰ δύο ἕρας συναντῶμεθα εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον. Ἢ μὲρην τινὰ σὲς μὲν θὰ ἦσθε εἰς τὰ κυβερνητικὰ βήθη· ἐγὼ δὲ εἰς τὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως· ἀλλ' εἴθε νὰ συμβῇ τοῦτο ὅσον ἐνεσσι βραδύτερον.

Υπουργός. Ὅπως εὐδοκῆσῃ ὁ θεός.

Κλητὴρ. (Βισερχόμενος.) Οἱ κύριοι τμηματάρχαι ἀνυπομῶνως ἀναμένουν τὴν ἴμ. ἐξοχότητα εἰς τὴν μεγάλην αἴθυσαν.

Υπουργός. Ἔβλεπε πολὺ ἀργά· δὲν δύναμαι νὰ τοὺς ἴδω σήμερον.

ΣΚΗΝΗ Ζ'

[Ὁ Ὑπουργός. Ὁ Γεν. Γραμματεὺς.]

Υπουργός. Ἄς ἐπαναλάβωμεν τὴν ἐργασίαν μας.

Γεν. Γραμματεὺς. Ἴδου τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον θὰ ὑποβληθῆ εἰς τὴν Βουλὴν. (Ἀναγιγνώσκει): Νομοσχέδιον περὶ κατασκευῆς λιμένος...

Υπουργός. (Διακόπων) Αἱ! γνωρίζω! καλὰ, καλὰ, βλέπομεν κατόπιν· οἱ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἐνδιαφερόμενοι βουλευταὶ δὲν παρέχουσι πρόθυμον ὑποστήριξιν εἰς τὴν κυβερνήσιν· ἀφοῦ θέλουν τὴν ὑποστήριξιν μας, πρέπει νὰ μᾶς ὑποστηρίξουν αὐτοὶ πρῶτοι· πλὴν θέλουν νὰ ἔγουν ὄλα, καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως δόξαν καὶ τὰ ἐκ τῆς ἐξουσίας λάφυρα.

ΣΚΗΝΗ Η'

[Οἱ προηγούμενοι καὶ ὁ ἐξ ἀπορητῶν ὑπάλληλος.]

Υπάλληλος. Ὁ βουλευτὴς κ. Κ. εἶνε εἰς τὸ γραφεῖόν μου μὲ τὸν ἀδελφόν του, τὸν πρωτοκλιπτήν μας· μὲ διετάξατε νὰ σὰς εἰδοποιήσω ὅταν ἤθελεν ἔλθῃ.

Υπουργός. Παρακαλέσατέ τον νὰ ἔλθῃ νὰ μὲ ἐπισκεφθῇ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του.

Υπάλληλος. Τὸν παρεκίνησα πολὺ, καθὼς μὲ εἶχετε διατάξει, ἀλλὰ δὲν στέργει μὴ ἐπιθυμῶν, λέγει, νὰ σὰς ἐνοχλήσῃ. Τὸ βέβαιον εἶνε, νομίζω, ὅτι ἀποφεύγει νὰ ἔλθῃ εἰς ἐξηγήσεις.

Υπουργός. Ἰπάγω ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ τὸν ἴδω, (πρὸς τὸν γεν. γραμματεῖα) χαρίζετέ μοι ἐν τέταρτον· ἔχω ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ εἶπω δύο λέξεις

πρός τόν κ.Κ και επιστρέφω πάραυτα (Εξέρχεται μετά του υπαλλήλου)

Γ. Γραμματέας. (Ίδιος) Πάλιν πρέπει να περιμείνω. . . . Να υπάγω να προγευματίσω . . . αδύνατον. . . πώς να επανέλθω έπειτα ; Είκοσι περιμένουν παραφυλάττοντες εις την είσοδον του ύπουργείου την επιστροφάν μου. . . Ο ύπουργός τούς παραπέμπει όλους εις έμέ. (Εισέρχεται ο ύπουργός).

Ύπουργός. Εξ ακολουθήσατε.

Γ. Γραμματέας. (Αναγινώσκων) Ο κ. Α ζητεί την παραχώρησιν μεταλλείου παρακειμένου εις τό κτήμα του.

Ύπουργός. Τι γνωμοδοτεί τό Συμβούλιον ;

Γ. Γραμματέας. Να δοθῆ ή παραχώρησις.

Ύπουργός. Τις ό υποστηρίζων τόν αναφερόμενον ;

Γ. Γραμματέας. Ο κ. Μ.

Ύπουργός. Α ! βουλευτής αντιπολιτευόμενος. Αποφρίπτεται ή αίτησις του κ. Α.

Γ. Γραμματέας. (Ίδιος) Τό προέβλεπον (Μεγαλοφώνως) Ίδού και ό διορισμός του γραφέως, όν συνιστά ό φίλος του ύπουργείου κ. Ν.

Ύπουργός. Τόν υπογράφω. [Εισέρχεται ο κλητήρ.]

Κλητήρ. Ο νομάρχης Κεραλληνίας ζητεί να παρουσιασθῆ προς ύμεις αναχωρήσει αύριον και λέγει, ότι τόν διατάξατε να έλθῃ πρό της αναχωρήσεώς του.

Ύπουργός. Είτε άληθές· είπέ τω να έλθῃ. (Πρός τόν γ. γραμματέα) Μη άποσύρεσθε· δέν είσθε περιττός, έπειτα δά είναι και φίλος σας, και τόν διάκρισα κατά σύστασίν σας. Θα συνομηλήσωμεν ενώπιόν σας, και, ενῶ θα τόν ακούω θα υπογράφω και τά μάλλον κατεπιίγοντα έγγραφα. (Ο κλητήρ εξέρχεται)

ΣΚΗΝΗ Θ'

[Οί προηγούμενοι και ό νομάρχης]

Νομάρχης. Όπως με διατάξατε, κύριε Ύπουργέ, έρχομαι να λάβω τās οδηγίās σας, καθότι αύριον μεταβαίνω εις την θέσιν μου.

Ύπουργός. Χαίρω πολύ βλέπων ύμās κ. νομάρχα ! Επεθύμουν πρό της αναχωρήσεώς σας να συνδιαλεχθῶ μεθ' ύμῶν περί τῶν πραγμάτων του νομού σας. Τό έπικρατοῦν εκεί πνεῦμα είνε ευχάριστον· εις ύμās έναπόκειται να διατηρήσῃτε την εύερεστον ταύτην κατάστασιν.

Νομάρχης. Θα καταβάλλω προς τούτο πάσαν προσπάθειαν. Η κυβέρνησις θα με εύρη πάντοτε άφωτισμένον.

Ύπουργός. Οί βουλευτάι σας εντούτοις δέν είνε όλοι επίσης άφωτισμένοι εις την κυβέρνησιν.

Νομάρχης. Παντού, κύριε ύπουργέ, υπάρχει ἦμα εντός του καλοῦ αίτου.

Ύπουργός. Καθήκον έχετε να την εκριζώσετε· εϋθύνησε διὰ τούτο προς τό ύπουργείον.

(Ο εξ άπορήτων υπάλληλος εισέρχεται, διμυλει κρυφίως προς τόν ύπουργόν και ακολουθῶνς εξέρχεται.)

Ύπουργός. Ο Ίδιος ό συντάκτης ! Έρχομαι εϋθύς. Με συγχωρείτε, κύριε. (Εξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ Ι'

[Ο Γ. γραμματέας και ό νομάρχης.]

Νομάρχης. Ήμουν σ' τό σπίτι σου, φίλε μου, και με είπαν, ότι εϊργάζεσθ με τόν ύπουργόν.

Γ. Γραμματέας. Ω ! άφησέ με άδελφέ· είμ' έδῶ από τό πρωτό και ούτε μίαν καν ύπογραφῆν κατώρθωσα ν' άποσπάσω. Είς όλους είν' άνοικτη ή θύρα· αδύνατον να τελειώσῃ τις καμμίαν δουλειάν.

Νομάρχης. Ήθελα να διμυλήσω μαζί σου περί τῆς θέσεως του ύπουργείου. Όπως πληροφοροῦμαι πανταχόθεν, δέν φαίνεται πολυ στερεόν· γενική κατακραυγή υπάρχει εναντίον του.

Γ. Γραμματέας. Καί δικαίως· είδες ποτέ έλεινοτέραν κυβέρνησιν ;

Νομάρχης. Ω ! είμεθα βλέπω αντιπολιτευόμενοι. . . .

Γ. Γραμματέας. Καί διατί έχι, παρακαλώ ; Όταν έσχηματίσθη τό ύπουργείον ύποστηρίξατο από τούς εν τῆ βουλῆ φίλους μου· κατόπιν έγεννήθησαν δυσარέσκεια, οι φίλοι μου έγειναν εκ νέον αντιπολιτευόμενοι και εγώ έμυμήθην τό παράδειγμά των. . .

Νομάρχης. Καί δέν έδωκες την παραιτήσιν σου ;

Γ. Γραμματέας. Αμ, δέ ; Ίδού εκ πείρας φίλε μου τί έμαθον. Μη ζητήσης εις αυτόν τόν τόπον να εύχαρηστήσης την ιδικήν σου συνείδησιν, αλλά την συνείδησιν τῶν άλλων.

Νομάρχης. Ο προκάτοχός σου εν ταύτοις θα ήκουσε, φαίνεται, την συνείδησίν του διότι παρητήθη καθώς έπεσε τό ύπουργείον, εις τό όποιον άνήκε.

Γ. Γραμματέας. Δι' αυτό έπρόκοψεν· όταν παραιτηῆται τις άνοίγει την θύραν εις έχθρόν και βλάπτει τό κόμμα του. Ας με παύσουν αν θέλουν· δέν τούς φοβοῦμαι· πλὴν ποτέ δέν θα τολμήσουν να προκαλέσουν τās κραυγās τῶν δεκαπέντε εφημερίδων, αίτινας με υπερασπίζονται. Να έχῃ τις τό θάρρος να διακινδυνεύῃ καθ' εκάστην την θέσιν του, είνε Ίδιον ανθρώπου μεγάλης καρδίας· αν παραιτηθῆς, εγκωμιάζεσαι επί μίαν ἡμέραν και έπειτα ή παραιτήσίς σου λησμονείται άμέσως. Αν με παύσουν, τό όνομά μου εγγράφεται εις τό μαρτυρολόγιον τῆς αντιπολιτεῦσεως και εις πρώτην άλλαγήν ύπουργείου γίνομαι τουλάχιστον νομάρχης ή πρόξενος. Ίσως δέν ήξεύρεις τι αξίζει μία πολιτική παῦσις· ίσοδυναμεί, φίλε μου, με συναλλαγματικήν επί του πρώτου διαδόχου ύπουργείου, πληρωτέαν τῆ εμφανίσει. Σε εύχομαι τιαούτην παῦσιν προς εξασφάλισιν του σταδίου σου.

Νομάρχης. Σε εύγλωμονῶ. Ήν ταύτοις προς

ποίον φρονείς, ότι θα κλίνη ή πλάστιγξ ; ποίος άρα θα περιέλθῃ εις την έξουσίαν, αν πέσῃ τό ύπουργείον ; . . . Επεθύμουν πριν αναχωρήσω να λάβω προφυλακτικά τινα μέτρα. Νάτια που δέν βλέπονται γρήγορα λησμονοῦνται, λέγει ή παροιμία, εις δέ τās ύπουργικās κρίσεις κάμμιὰ θέσις δέν είνε άσφαλής, αν δέν λάβῃ τις προηγουμένως τās αναγκαίās προφυλάξεις.

Γ. Γραμματέας. Καλά θα έκαμες αν έβλεπες και τούς δύο κομματάρχας, καθότι αναγκαίως εις τῶν δύο εξ αὐτῶν θα επανέλθῃ εις την έξουσίαν.

Νομάρχης. Αποψε θα υπάγω να έδω και τούς δύο· δέν πρέπει να παραμελήσω κάμμίαν προφύλαξιν.

Γ. Γραμματέας. Μη άνησυχῆς, εγώ θα είμαι πάντοτε έδῶ και θα σε υπερασπίζομαι, έστω και αν χάσω την θέσιν μου, ίσως μάλιστα τότε άκόμη εύκολώτερον. Τά ύπουργεία πίπτουν, άλλ' ή πολιτική μένει. Φοβοῦ, πρό πάντων την κεντρικήν ύπηρεσίαν, ήτις είνε άδυσώπητος· άλλ' είνε εύκολον να τῆ εύαρεστήσης· πάρεχε εις αὐτήν όσον τό δυνατόν όλιγωτέραν άφορμήν εργασίας, διότι ή εργασία την βαρύνει· μη τῆ ζητήης ποτέ οδηγίās. Διά τῶν προφυλάξεων τούτων θα εκτιμηθῆς και θα προστατευθῆς υπό τῆς κεντρικῆς ύπηρεσίας. Αμφοτέρα δέ ταῦτα έχου την αξίαν των, και Ίδού διατί· Ο ύπουργός αναγκάζεται να διορίσῃ νομάρχην τινά, προς ίκανοποίησιν βουλευτοῦ τινος· τότε προσκαλεῖ τόν άρμόδιον τμηματάρχην—αποίαν νομαρχίαν δυνάμεθα να διαθέσωμεν ;—Ο τμηματάρχης υποδεικνύει τόν νομάρχην τόν μάλλον άπαρέσκοντα εις την ύπηρεσίαν και όστις ένίοτε είνε ο εργατικώτερος και ίκανώτερος τῶν νομαρχῶν του κράτους.

Νομάρχης. Ο' ακολουθήσω κατά γράμμα τās φρονίμους ταύτας συμβουλās· να πέσῃ επί τῆς κεφαλῆς μου . . . ή παῦσις μου, αν γράψω έγγραφον μη πάντη αναπόδραστον, ή αν ζητήσω ποτέ οδηγίαν τινα !

Γ. Γραμματέας. Δύο λέξεις άκόμη. Φρόντισε να τὰ έχῃς καλά με τούς βουλευτάς και με τās εφημερίδας· Ίδού ο ύπουργός. (Προσποικται ότι εξακολουθεῖ την συνομιλίαν). Μήπως ζητείτε και άλλας τινάς οδηγίās, κύριε νομάρχα.

Νομάρχης. Όχι.

ΣΚΗΝΗ ΙΑ'

[Οί προηγούμενοι και ο ύπουργός.]

Ύπουργός. (Πρός τόν γ. γραμματέα) Δότε μοι την δεσφίδα ταύτην τῶν εγγράφων· θα υπογράφω άνεξετάστως (Ύπογράφει τὰ έγγραφα χωρίς να τὰ αναγινώσκῃ) Λοιπόν, κύριε νομάρχα, ήκούσατε τās οδηγίās άς σας έδωκεν ο γ. γραμματέας. Ποτέ να μη αναβάλλετε κάμμίαν υπόθεσιν· δέν φαντάζεσθε πόσον εξευτελίζεται ή διαίτησις ένεκα τῶν άργοποριῶν. Γράφετε συχνά και ζητείτε οδηγίās όσάκις διστάζετε εις

τι· αι άπαντήσεις του ύπουργείου ποτέ δέν θα βραδύνωσι.

Νομάρχης. Έστὲ βέβαιος, ότι θέλω συμμορφωθῆ πληρέστατα προς τās οδηγίās, τās όποιās εύχερο τῆθητε να με δώσετε. (Αναίθει μειδιῶν τόν γ. γραμματέα)

Ύπουργός. Όλίγας στιγμάς έχετε εις την διαθέσίν σας· άφού θα αναχωρήσετε αύριον δέν σας κρατῶ περισσότερο. [Ο νομάρχης εξέρχεται].

ΣΚΗΝΗ ΙΒ'

[Ύπουργός και γ. γραμματέας.]

Ύπουργός. Τώρα πλέον έλπίζω, ότι δέν θα μάς διαταράξῃ ψυχῆ· υποδείξατέ μοι μόνον τās υποθέσεις, όσας παρέχουσι κάποιαν δυσχέρειαν· κατ' αὐτόν τόν τρόπον ή εργασία μας θα προβῆ ταχύτερον.

Κλητήρ. (Ανοίγων την θύραν και φωνάζων) Σας ζητοῦν 'ς τό σπίτι, κύριε ύπουργέ.

Ύπουργός. Κακή ύπομονή· όλα τὰ εμπόδια συνώμοσαν, φαίνεται, κατά τῆς εργασίας μας. Με περιμένουν εις την οικίαν μου, όπου προσεκάλεσα βουλευτάς τινας εις τό πρόγευμα.

Γ. Γραμματέας. Δύναμαι να σας έδω μετά μίαν ὥραν ; . .

Ύπουργός. Μετά μίαν ὥραν έχομεν ύπουργικόν συμβούλιον.

Γ. Γραμματέας. Μετά τό ύπουργικόν συμβούλιον ;

Ύπουργός. Είτε συνεδριάσεις εις την Βουλάν.

Γ. Γραμματέας. Μετά τό γεῦμα ;

Ύπουργός. Έχω ύποδοχῆν.

Γ. Γραμματέας. Λοιπόν θα εργασθῶμεν αύριον.

Ύπουργός. Αύριον έχω άκροάσεις· αλλά μεθαύριον θα κλείσω την θύραν και θα εργασθῶμεν εν πλῆρει άνέσει. (Εξέρχεται).

Γ. Γραμματέας. (Μειδιῶν) Καθίς σήμερα. Μεθαύριον θα έχωμεν κανένα λόγον να προετοιμάσωμεν διὰ την βουλάν, ή κανένα πρόσβον να επισκεφθῶμεν ή φίλους να ακούσωμεν, πρό πάντων δέ βουλευτάς· να κολακεύσωμεν, να θαυέσωμεν, να εξοικονομήσωμεν εν τῆ μάταιοφροσύνη των, να ίκανοποιήσωμεν άκαταπαύστους απαιτητάς ! Εν τῶ μέσω του κυκεῶνος τοσούτων ποικίλων φροντίδων και άσχολιῶν άς οικονομηθῶσιν όπως είμπορέσουν αι υποθέσεις του κράτους.

[Κατά τό Γαλλικόν]

ΚΑΛΑΩΠΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Οί Παρίσιοι είνε πόλις διαφέρουσα οῦ μόνον επί τῆ λαμπρότητι τῶν μνημείων αὐτῆς και τῆς πλούτῃ τῆς βιομηχανίας, αλλά και επί τῆς καθαριότητις και τῆς υγιεινῆς αὐτῆς καταστάσει· διότι πλείστη ὄση έπιμέλεια καταβάλλεται περί παντός δυναμένου να συντελέσῃ εις την τῶν κατοικούντων υγιείαν και να καταστήσῃ εύερεστον την εν αὐτῆ διατριβήν. Μετά θαυμασμοῦ

δὲ οἱ ξένοι βλέπουσιν ἀνά τὰς ὁδοὺς μέγαν ἀρι-
 ομὸν ἐργατῶν ἀπὸ πρῶτας μέχρι ἑσπέρας ἐργα-
 ζομένων καὶ ἐπισκευαζόντων αὐτάς. Ὅποια δὲ
 ἐργασία ἀπαιτεῖται καὶ ὅποση δαπάνη πρὸς συ-
 ναγωγὴν τοῦ ἀμυθῆτου ἐκείνου βορβόρου, τῶν
 ὑποτριμμάτων, τῶν παντοίων καθαρμάτων, ἄ-
 τινα καθ' ἑκάστην ἀποφρίπτουσι διακοσμητικῶ-
 ραι ψυχῆ ἐν τοσοῦτῳ στενῷ χώρῳ συμπεφορη-
 μέναι;

Βίκοσαετίαν ἤδη τὸν καθαρισμὸν τῆς πόλεως
 ἐκτελοῦσιν οἱ πολιτικοὶ μηχανικοὶ, ποιούμενοι
 χρῆσιν τῶν τελειοτάτων ἐπιστημονικῶν μεθό-
 δων. Βίς τοῦτο δ' ἐνασχολοῦνται δύο ἀρχιμηχα-
 νικοί, τρεῖς μηχανικοί, 112 ὀδηγοὶ ἢ βοηθοὶ
 καὶ τρισχίλιοι ἐργάται, ἄνδρες γυναῖκες καὶ
 παιδιὰ, πλὴν τῶν ἐργατῶν οὐδ' μισθοῦσιν οἱ ἐρ-
 γολαθικῶς ἀναλαμβάνοντες τὴν ἀποκόμην τῶν
 ἀκαθαρσιῶν. Στράτευμα δὲ ἔχον ἐπιτελεῖον
 ὑπαξιωματικούς καὶ στρατιώτας, ὧν ἕκαστον
 ἔχει τὴν ὠρισμένην αὐτῷ ἐργασίαν, αὐ μόνον
 κατὰ τὴν τακτικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ
 τὴν ἔκτακτον καὶ ἀπρόοπτον, ὅσον τὴν θραύσιν
 τῶν πάγων καὶ τὴν σάρωσιν τῶν χιόνων.

Κατ' ἀστυνομικὰς διατάξεις ὧν αἱ ἀρχαιότα-
 ται ἐγένοντο κατὰ τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα, οἱ
 κάτοικοι ὑποχρεοῦνται νὰ σαρόνωσι καθ' ἑκά-
 στην τὸ τμήμα τῆς δημοσίας ὁδοῦ τὸ πρὸ τῆς
 οἰκίας ἢ τοῦ καταστήματος ἢ τοῦ κήπου αὐτῶν.
 Ἄλλ' ἐπειδὴ, ἐνοεῖται, πανταχοῦ καὶ πάντοτε
 οἱ νόμοι συνήθως παραβιάζονται, καὶ, δὴ καὶ ἐν
 Παρίσι, ἢ κατάβρεξις ἐξετελεῖτο ἀμελῶς καὶ
 τοὶ τὸ ὕψ' ἑκάστου καταβρεκτικῶν πλάτος τῆς
 ὁδοῦ δὲν ἦτο πλεόν τῶν 8 μέτρων. Καὶ τινες
 μὲν τῶν ἰδιοκτητῶν ἀνέθετον τὴν σάρωσιν εἰς
 ἐπίτηδες ἐταιρίας, τινὲς δὲ ἐξετέλουν αὐτὴν
 διὰ τῶν ἰδίων θυρωρῶν ἢ ὑπηρετῶν, ὥστε οὐχί
 σπανίως συνέβαινον συγχύσεις, μάλιστα δὲ μετὰ
 τὴν εἰσαγωγὴν τῆς χημείας τῶν σαρωτικῶν
 μηχανῶν, αἵτινες μόνον ἐπὶ μεγάλῃς ἐκτάσεως
 σαρόνουσι καλῶς, κάκιστα δὲ καὶ ἀτελῶς ὅταν
 ἀναγκάζονται νὰ σαρόνωσιν ὠρισμένα τμήματα
 τῆς ὁδοῦ, ἀπέχοντα ἀπ' ἀλλήλων, διακόπτου-
 σαι τὴν ἐργασίαν αὐτῶν ἀπὸ ὁδοῦ εἰς ὁδοῦ
 καὶ ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν. Ἐπειτα δὲ ὑπάρχου-
 σιν ὁδοὶ αἵτινες εἶνε ἀνάγκη νὰ σαρόνωνται
 πλεονάκις τῆς ἡμέρας. Πρὸς ὀρεπελίαν λοιπὸν
 πάντων τῶν κακῶν τούτων, κατ' αἴτησιν τῶν
 μηχανικῶν νεώτερος νόμος ἀντικατέστησεν εἰς
 τὴν προσωπικὴν ταύτην ὑποχρέωσιν, εἰσφορὰν
 ὠρισμένης τινὸς ποσότητος χρημάτων. Καὶ δὴ
 ἀπὸ τῆς α' Ἰανουαρίου 1874 αἱ ὁδοὶ τῶν Πα-
 ρισίων σαρόνονται ὑπὸ τῶν μηχανικῶν, τὸ μὲν
 θέρος ἀπὸ τῆς τρίτης πρωῒνης ὥρας μέχρι τῆς
 6, τὸν δὲ χειμῶνα ἀπὸ τῆς 4 μέχρι τῆς 7. Ἐρ-
 χονται ἔπειτα τὰ ἀμάξια καὶ παραλαμβάνουσι
 τὰς ἀκαθαρσίας καὶ τὰ σαρώματα τῶν οἰκιῶν,
 οὕτως ὥστε τὴν 8 ὥραν τὰ πάντα εἶνε συντε-

τελεσμένα, καὶ πανταχοῦ ἀκρα καθαριότης.

Σημειωτέον δ' ὅτι πιασῶν τῶν ὁδῶν τούτων
 ἢ ἐπιφάνεια εἶνε ἐν ὅλῳ 4,500,000 μετ. τε-
 τραγ. τοῦτέστι 4500 στρέμματα.

Μετὰ πολλοὺς ἐνδοιασμούς καὶ πολλὰ πει-
 ράματα οἱ μηχανικοὶ ἐνέκριναν τὰς σαρωτικὰς
 μηχανάς, καὶ ἤδη ἐργάζονται περὶ τὰς διακο-
 σίας. Ὁ ἀριθμὸς δ' αὐτῶν βεβαίως θὰ πολλα-
 πλάσιασθῇ, διότι ἡ μηχανὴ ἐκτελεῖ ἐργασίαν
 δέκα ἀνθρώπων μετ' ἴσης ταχύτητος καὶ οἰκο-
 νομίας.

Ἐνοεῖται δ' ὅτι αἱ κεντρικαὶ ἀγοραὶ χρῆζου-
 σιν καθαρισμοῦ λεπτομεροστέρου καὶ μετὰ μεί-
 ζονος ἐπιμελείας. Ἐν αὐταῖς ὑπάρχουσιν ἀπο-
 θῆκαι ἐν αἷς συσσωρεύονται τῆς ἡμέρας: αἱ ἀ-
 καθαροί, ἀχρηστοὶ λαχανικά, πτηνά, ἰχθύες,
 ἄτινα πάντα δέον νὰποκομισθῶσιν. Ἄλλὰ δὲν
 ἀρκεῖ τοῦτο μόνον, διότι ἀνάγκη νὰ πλυθῇ καὶ
 ὁ τόπος ἐνθα διημέρευσαν αἱ ἀκαθαρσίαι. Πρὸς
 δὲ τούτοις χρῆζουσι καθαρισμοῦ τὰ οὐρητήρια,
 οἱ ἀστυνομικοὶ σταθμοὶ, τὰ ἐν τοῖς περιπάτοις
 καθίσματα, ἐνὶ λόγῳ πᾶν ὅ τι ἀκάθαρτον, πᾶν
 δυνάμενον νὰ μολύνῃ ἢ ἄλλως πως ἐνοχλήσῃ
 τοὺς ἀνθρώπους.

Πολλὰ δὲ καὶ διάφορα εἶνε τὰ πρὸς ἀπόπλυ-
 σιν χημικὰ μέσα. Καὶ ὡς ἀντιμιασματικὰ μὲν
 εἶνε ἡ χλωριούχος τίτανος, ὁ θειούχος ψευδάρ-
 γυρος καὶ θειούχος σίδηρος, τὸ φαινικὸν οἶζον, ὡς
 καθαριστικὸν δὲ τὸ χλωροδρικόον οἶζον καὶ ἡ νιτρο-
 βενζίνη. Ἄλλὰ τὸ ἀρίστον πάντων τῶν ἀντι-
 μιασματικῶν εἶνε ἡ χλωριούχος τίτανος διότι
 ἀποσυντίθησι τὰ ἐκ τῆς σήφειας τῶν ὀργανικῶν
 ἐξατμιζόμενα, διὸ καὶ τὴν βίπτουσιν ἐν τοῖς ἀ-
 ποπάτοις καὶ τοῖς ὑπονόμοις. Ὁ δὲ θειούχος
 ψευδάργυρος καὶ ὁ θειούχος σίδηρος ἔχουσιν ὀ-
 λιγωτέραν δυνάμιν· χρησιμεύουσι δὲ ἐν διαλύ-
 σει 1 χιλιγράμμου ἄλατος ἐν 10 λίτραις ὕδα-
 τος πρὸς πλύσιν τῶν δοχείων δι' ὧν μεταφέρον-
 ται αἱ τῶν ἀγορῶν ἀκαθαρσίαι. Τὸ φαινικὸν οἶζον
 εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἀντισηπτικόν· ἀναμειγνύμενον
 δὲ μετ' ὕδατος χρησιμεύει πρὸς βαντισμὸν τῶν
 αἰθουσῶν, τῶν ὁδῶν, τῶν πεζοδρομίων ἢ ὅπου
 δῆποτε ὑπάρχει φόβος ὅτι ἐσάπησαν ὀργανικαὶ
 οὐσίαι. Διὰ τοῦ χλωροδρικού δὲ οἶζος ἡραιωμέ-
 νου δι' ὕδατος πλύνονται τὰ οὐρητήρια, οἱ τοῖ-
 χαι τῶν ἀποπάτων, οἱ τοῖχοι καὶ τὸ ἔδαφος
 τῶν κρεωπωλείων. Ἢ δὲ νιτροβενζίνη εἶνε μὲν
 δραστηριωτέρα, ἀλλ' ἕνεκα τῆς δυσωδίας τῆς
 δὲν εἶνε δυνατὴν νὰ μεταχειρισθῇ τις αὐτὴν ἀ-
 διαφόρως ὅπου δῆποτε.

Ἢ δὲ ἁπλοῦ δὲ ὕδατος κατάβρεξις τῶν ὁδῶν
 γίνεται ἀφρονοτάτη μᾶλλον εἰπεῖν μετὰ τινος
 ἀσωτίας καὶ σπατάλης. Ἄλλ' αἱ λιθόστρωται
 ὁδοὶ πρὸς συντήρησιν αὐτῶν πρέπει νὰ εἶνε πάν-
 τοτε ὑγροί, εἰ δὲ μὴ παραλύουσι καὶ ταχέως
 σχηματίζονται βόβοι καὶ λάκκοι. Ἀντὶ δὲ νὰ
 βίπτωσιν ὕδωρ ἐπὶ τῶν ὁδῶν, πρὸς κατάπυσιν

τοῦ κοινοῦτοῦ ἐπειράθησαν νὰ βίπτωσιν ἄλας τι
 διερὸν τουτέστιν εὐκόλως νοτιζόμενον, ὅσον τὸ
 χλωριούχον μαγνήσιον, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, ὅ-
 περ ἀπορροφᾷ τοὺς ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ἀτμούς
 τοῦ ὕδατος. Ἄλλ' ὁ τρόπος αὗτος ἀπεδείχθη ἐ-
 πιβλαβὴς καὶ διότι γεννᾷ βόρβορον μαῦρον καὶ
 κολλώδη, καὶ μάλιστα διότι ἀποξηραίνει τὴν
 ἀτμόσφαιραν καὶ γίνεται αἰτία βλάβης τῆς ὑ-
 γιείας τῶν ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Παρίσιοι
 ἀφθονοῦσιν ὕδατος, οὐδὲν ἄλλο μέσον μεταχει-
 ρίζονται πρὸς συντήρησιν τῶν ὁδῶν, κατάπυσιν
 τοῦ κοινοῦτοῦ καὶ πλύσιν τῶν πεζοδρομίων ἢ
 τὸ καθαρὸν ὕδωρ.

Ἔπάρχει δὲ ἀστυνομικὴ διάταξις ὑποχρεοῦσα
 τοὺς κατοίκους νὰ καταβρέχουσιν ἅπαξ τοῦλά-
 χιστον τῆς ἡμέρας ἐν ὄρᾳ καύσωνος Ἄλλ' ἐ-
 पेιδὴ καὶ αὕτη ἡ διάταξις, ὡς εἰκόσ, ἀμελεῖ-
 ται ἀναγκάζονται νὰ ἐκτελῶσιν αὐτὴν οἱ τῶν ὀ-
 δῶν καθαρισταί. Γίνεται δὲ εἴτε διὰ τοῦ βυτίου
 εἴτε διὰ τοῦ σωλήνος ὕπερ καὶ συχνότερον. Τοῦ
 σωλήνος τὸ ἄκρον προσαρμόζεται εἰς τὰ παρὰ
 τὰ λίθινα κράσπεδα τῶν ὁδῶν φρεάτια καὶ ἐν
 ὄλιγῃ ὄρᾳ καταβρέχονται αἱ ὁδοὶ ἀνευ τινὸς δυ-
 σκολίας.

Ἄλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ κατάβρεξις ἢ σάρω-
 σις καὶ ἡ συλλογὴ τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑπολείπε-
 ται τὸ σπουδαιότατον πάντων, ἢ ἀποκομίσις
 αὐτῶν ἔξω τῆς πόλεως. Αἱ ἀκαθαρσίαι λοιπὸν
 ἀπομένουσι κατὰ τὰς ὁδοὺς, ἕως ἔλθῃ τὸ ἐπὶ
 τοῦτω ἀμάξιον. Ἀποκομίζονται δὲ καθ' ἑκάστην
 1700 τετραγωνικὰ μέτρα ἀκαθαρσιῶν, πρᾶγμα
 οὐκ εὐκαταφρόνητον, εἰς 8 δαπανᾷ ἡ πόλις πολ-
 λά, ἀναθέτουσα τὴν ἀποκόμην εἰς ἐργοστάθιον,
 ὅστις ἕως δὲν εἶνε ὑπόχρεος νὰποκομίξῃ τὴν
 τέφραν τῶν βιομηχανικῶν ἐργαστηρίων τὰ κε-
 λύφη τῶν ὀστρέων καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀχρηστοὶ
 εἰς τὴν λίπανσιν τῶν ἄγρων. Τὸ μέγιστον δὲ τοῦ
 ἐργολάθου κέρδος εἶνε τὰ σαρώματα ἄτινα βίπτου-
 νται ἐκ τῶν οἰκιῶν κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ἀμάξιον.

Ἄλλοτε τὰ σαρώματα τῶν οἰκιῶν ἐβρίπτοντο
 ἀφ' ἑσπέρας ἔξω εἰς τὴν ὁδόν, μένοντα μέχρι
 τῆς πρωίας. Ὅλην δὲ τὴν νύκτα οἱ βακιοσυλλέ-
 κται περιερχόμενοι καὶ ἀνασκαλεύοντες αὐτὰ
 συνέλεγον ὅ τι ἠδύνατο νὰ ἐξῆ ἀξίαν τινά. Ὅτε
 δὲ ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ἠθέλησε νὰ καταργήσῃ τὸ
 ἐπιβλαβὲς τοῦτο ἔθος, οἱ δεκαπεντακισχίλιοι
 βακιοσυλλέκται τῶν Παρισίων διεμαρτυρήσαν
 τοσοῦτον εὐτόνωος, ὥστε ἡ ἀρχὴ δὲν ἐτόλμησε
 νὰ ἐκτελέσῃ παρῶν τὴν μεταρρύθμισιν ταύ-
 την τὴν καταστρέφουσαν τὰ συμφέροντα τοῦ
 σπουδαίου τούτου σωματείου. Ἄλλὰ τῷ 1870
 πολιοκομμένης τῆς πόλεως τῶν Παρισίων ὑπὸ
 τῶν Γερμανῶν, ἀπηγορεύθη αὐστηρῶς ἢ εἰς τὰς
 ὁδοὺς ἐκθεσις τῶν σαρωμάτων, οἱ δὲ βακιοσυλ-
 λέκται εἰσερχόμενοι εἰς τὰς γνωστὰς οἰκίας ἡ-
 ρεῦνων τὰ σαρώματα καὶ παραλαμβάνον ὅσα ἐ-
 νέκρινον πρὶν ἢ ἔλθῃ τὸ ἀμάξιον.

Ἄλλὰ δὲν εἶνε τίποτε ὁ καθ' ἡμέραν καθαρι-
 σμὸς τῆς πόλεως· διότι τὸν χειμῶνα ἐπέρχεται
 καὶ χιόν, νέας καὶ πλείστας παρεβάλλουσα
 δυσκολίας. Εἶδομεν ἀνωτέρω ὅτι ἡ ἐπιφάνεια
 τῶν ὁδῶν εἶνε 4,500,000 μέτρ. τετραγ. Ἐὰν
 δὲ τὸ στρώμα τῆς καταπεσοῦσης χιόνος ἔχη πᾶ-
 χος 10 ὑφεκατομέτρων, βλέπετε ὅτι θὰ ἔχω-
 μεν ὄγκον χιόνος 45,000,000 κυβικῶν μέ-
 τρων, ποσὸν ὅπερ δὲν δύναται τις νὰ συναγάγῃ
 καὶ ἀποκομίσῃ εὐκόλως καὶ ἐν βραχεῖ. Καὶ ἐὰν
 μὴ τύχῃ νὰ ὑπάρχουσιν ὄρετοὶ δι' ἃν βρεῖ θερ-
 μὸν ὕδωρ, βίπτονται ἐκεῖ αἱ χιόνες καὶ ἀνα-
 λύνονται ἀνευ τινὸς δυσκολίας, εἰ δὲ μὴ δὲν εἶνε
 δύσκολον νὰ μεταβληθῶσιν οἱ ὄρετοὶ οὗτοι εἰς
 παγοθήκας. Ἐπειράθησαν νὰ σωρεύωσι τὰς χιόν-
 νας καὶ νὰ τὰς διαλύσωσιν ἔπειτα δι' ἐπιχύσεως
 ἀτμοῦ, ἀλλὰ τὸ μέσον τοῦτο ἐφάνη ἀνεπαρκές.
 Ἐπενόησαν δὲ χιονοσάρωθρα ἐλκόμενα εἴτε ὑπὸ
 ἀνθρώπων εἴτε ὑπὸ ζώων, ἀλλὰ καὶ ταῦτα εἰς
 οὐδὲν ἐχρησίμευσαν, διότι τὸ στρώμα τῆς χιόν-
 νος εἶνε πάντοτε λεπτόν καὶ πεπατημένον ὑπὸ
 τε τῶν ἀμαξῶν καὶ τῶν διαβατῶν. Καταφεύ-
 γουσι λοιπὸν εἰς τὸ προχειρότατον τῶν μέσων
 τὸ καὶ συντομώτατον. Ἄμα πιπτούσης τῆς
 χιόνος σπεύδουσιν εἰς τὸ ἔργον πάντες οἱ ὑπάλ-
 ληλοι τῶν μηχανικῶν, τὰ ἀμάξια τῆς δημοσι-
 κῆς ἀρχῆς καὶ τὰ πενήκοντα τῆς Ἐταιρίας τῶν
 Λεωφορείων, ἧτις εἶνε ὑπόχρεως νὰ παρεχῇ τὴν
 συνδρομὴν ταύτην. Οἱ κάτοικοι ὑποχρεοῦνται
 νὰ σαρόνωσι 4 μέτρα τοῦ πλάτους τῆς πρὸς
 τῆς οἰκίας τῶν ὁδοῦ, τὸ δὲ ὑπολείπμενον κατὰ
 τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ καθαρίζουσιν οἱ ὀδοκαθαρι-
 σταί. Ἀπαγορεύεται δὲ ἡ σάρωσις τῆς χιόνος,
 ἧτις παραχρῆμα ἀποκομίζεται διὰ τῶν ἀμαξῶν
 καὶ οὕτω πῶς δὲν διακόπτεται ἡ συγκοινωνία.
 Ἀρχομένης δὲ τῆς τήξεως τῆς χιόνος ἀνοίγου-
 νται πάντες οἱ κρουνοὶ τῶν ὁδῶν, σπεύδουσιν
 εἰς ἔργον αἱ σαρωτικαὶ μηχαναὶ καὶ οἱ σαρω-
 ται μετὰ πάσης αὐτῶν τῆς δυνάμεως καὶ ταχύ-
 τητος, μετὰ τινος δὲ ὥρας ἡ πόλις ἀναλαμβάνει
 τὴν συνήθη αὐτῆς ὄψιν.

Ἐνοεῖται δὲ ὅτι τὰ πάντα εἶνε προπαρα-
 σκευασμένα καὶ δὲν προσμένουσι τὴν ὥραν ἐκεί-
 νην νὰ τὰ ἐτοιμάσωσι. Ἐκαστος εἶνε ἐν τῇ οἰ-
 κίᾳ θέσει καὶ γινώσκει τί ὀφείλει νὰ πράξῃ ἄμ'
 ἐπελθούσης τῆς ὥρας τοῦ ἔργου. Ἄλλὰ βεβαίως
 γίνονται κατ' ἔτος καὶ πλείστοι ὅσαι βραθυμῶν
 βελτιώσεις, πρὸς τελείωσιν τῶν μηχανῶν καὶ
 πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας ἀνευ πολλῆς ἐνο-
 χλήσεως τῶν κατοίκων. Ἄλλὰ πρὸς τοῦτο ἀ-
 νάγκη δαπάνης καὶ δαπάνης οὐ μικρᾶς.

Βίς τὸν καλλωπισμὸν τῶν Παρισίων δαπα-
 νῶνται κατ' ἔτος 250,000 μὲν φράγκων πρὸς
 προμήθειαν σαρωθρῶν, ψηκτρῶν, διαφόρων ὀρ-
 γάνων, καταβρεκτικῶν συσκευῶν ἀντιμιασμα-
 τικῶν οὐσιῶν κλπ. κλπ. Τρία δὲ ἐκατομμύρια
 δαπανῶνται εἰς μισθοὺς τῶν σαρωτῶν, ἐν δ' ἐ-

κατομύριον εις ἀποκόμισιν τοῦ βορβόρου καὶ τῶν γιόνων, καὶ 450,000 φράγκων εἰς τὴν κατάβρεξιν τῶν ὁδῶν. Προστιθεμένων δὲ μικρῶν τιμῶν εἰς δαπανῶν, τὸ ὅλον τῆς δαπάνης τοῦ καλλωπισμοῦ τῶν Παρισίων συμποσοῦται εἰς πέντε ἑκατομύρια φράγκων κατ' ἔτος. Οὐδαίς δὲ βεβαίως θὰ εἴπη ὅτι τὰ πέντε ταῦτα ἑκατομύρια εἶνε παρὰ πολλὰ ἀναλόγως τοῦ δι' αὐτῶν ἐπερχομένου καλοῦ. *Φ

ΚΑΛΩΠΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Διὰ τὴν καθαριότητα τῆς πόλεως Ἀθηναίων καὶ τὴν μισθοδοσίαν 20 ὁδοκαθαριστῶν εἶνε ὠρισμένος τὸ ποσὸν δρ. 10,800, διὰ τὸ κατάβρεγμα δ' ἐν γένει τῶν ὁδῶν τὸ ποσὸν δρ. 14,500.

Ἐν Ἀθήναις καταλληλοτέρα ὄρα διὰ τὸ σάγραμμα τῶν ὁδῶν θεωρεῖται ὅτε οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐξέρχονται εἰς περίπατον. Ἡ μεταφορὰ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν οἰκῶν ἐκτελεῖται διὰ κάρρου, οὗ τὴν διάβασιν ἀναγγέλλει ὁ παραγωγὸς διὰ τοῦ κλασικοῦ τοῦ κουδουνίου. Ὁ ὁδοκαθαριστὴς τῶν Ἀθηναίων ἐνέπνευσεν εἰς τὸν κ. Γεώργιον Παράσχον τὸ ἐπόμενον χάριον ποιημάτων :

Πρὶν ὁ πετεινὸς λαλήσῃ καὶ χαράξῃ εἰς τὸ βουνό, σὲ γοργὸ χελιδονάκι μὲ τὸν ζέφυρο ζυγνῶ' κ' ἂν φιλή φιλή βροχοῦλα μου θροσίξῃ τὰ μαλλιά, εὐλογῶ μὲ χαμογέλιο τὸν Θεὸν καὶ τὴ δουλειά.

Ἢ ἕνα μου μικρὸ τραγοῦδι κάπου κάπου θλιβερό, εἰς ταῖς ἀβλαῖς τοῦ κόσμου τρέχω ὅταν τ' ἀκούμητο νερό κ' ὄρον διὰ μικρὸ σκουπίδι καθαρίζω τὴν αὐλή, καὶ λαμποκοποῦν οἱ δρόμοι κ' ὅλα φαίνονται γυαλί.

Ἄν ἐμπρός μου καμμιὰ τόχη νοστιμοῦλα νὰ περνεῖ μ' ἀνασκουμπωμένο χέρι μὲ δυὸ μάτια κάτανα, ἀκαλὲ εἰς τὸ νερό, τὴν λέγω μοναχὴ τόσω νομῆς ; ἀΣιγανά, μικρὴ μου κάππια, τὸ σταμνὶ σου νὰ χαρῆς ; *

Εἶναι μιά, ποῦ σὰν τὴν νοιώσω πρὸς τὴν θύρα, τὴν αὐλή, τίγχι, τίγχι, τὸ πτωγὸ μου κουδουνάκι τὴν λαλεῖ, καὶ μὲ κάπιστρο σὲ χέρι καταβαίνει παχουλό, εἰς τ' ἀμαξάκι μου τ' ἀδειάζω καὶ τὸ κάπιστρο φιλοῦ.

Ἄν κανέναν Ἀδωνίον μὰς ἀπαντήσῃ τὴν αὐγὴ, ἀπὸ μιᾶς γνωστῆς Νεράιδας μὲ προσφλάξῃ νὰ βγῆ, τὴν δουλιτσα μου ζυττάξω, πέρα βρέχει! σιωπῶ, καὶ τοῦ Καμπανέλλου ψάλλω τὸν χαροῦμένο σκοπὸ.

Προχθὲς ἕνα γραμματάκι, ὅλο μὶσχος καὶ φιλιὰ, ἀπὸ μιᾶς γαλανομάτας μ' ἔτυχε τὴν τραχηλιά' ἄΤα βρεθήμια μου! τὴν εἶπα κ' οἱ γλυκοὶ τῆς ὀφθαλμοὶ κακοφάν μὲ χαμογέλιο κ' ἔλαβα τὴν πληρωμὴ.

Στὴ σκουπίδια τ' ἀμαξιού μου ἀπαντοῖ καμμιὰ φορὰ ἕνα τρίκωχο πεσμένο, ποῦ τοῦ λαίπουν τὰ φτερά' μὲ ἐπιγραφή μεγάλη, ἕνα τίτλον ὀψηλό, καὶ μ' αὐτοὺς ἔπου λατρεύουν τὰ σκουπίδια μου γελῶ.

Πρὶν ὁ πετεινὸς λαλήσῃ καὶ χαράξῃ εἰς τὸ βουνό, σὲ γοργὸ χελιδονάκι μὲ τὸν ζέφυρο ζυγνῶ' κ' ἂν φιλή φιλή βροχοῦλα μου θροσίξῃ τὰ μαλλιά, εὐλογῶ μὲ χαμογέλιο τὸν Θεὸ καὶ τὴ δουλειά.

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ἡ παραίτησις τοῦ ἀντιβασιλείως τῆς Αἰγύπτου Ἰσμαήλ πασᾶ, ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ δημοσιευθῶσι διάφορα ἀνέκδοτα περὶ τῆς ἰδιαζούσης ἐλευθεριότητος ἢ μάλλον εἰπεῖν τῆς σπατάλης τῶν διαδόχων τοῦ διασχήμου Μεχμέτ Ἀλῆ. Ἄξια περιεργίας εἶνε τὰ θρυλούμενα περὶ τοῦ παραιμιώδους καταστάτους Σαῖδ πασᾶ τοῦ προατόχου τοῦ Ἰσμαήλ. Ὁ Σαῖδ πασᾶς ἦτο τέταρτος υἱὸς τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ, ἐκυβέρνησε δὲ τὴν Αἴγυπτον κάλλιον τῶν ἄλλων, κατορθώσας νὰ τύχῃ καὶ τῆς εὐνοίας τῆς Εὐρώπης. Οὗτος δὲ εἶνε ὁ μετὰ πολλοὺς διαταγμοὺς ἀποφασίσας νὰ διευκολύνῃ τὴν τομὴν τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουέξ. Ἄλλ' οὐχ ἤττον παρὰ πάντων ἀνομολογεῖται ὅτι αὐτὸς πρῶτος εἰσήγαγεν εἰς τὸ κράτος τὴν κατασπάθην τῶν χορημάτων καὶ τὰς ἀνοήτους δαπάνας. Αὐτὸς διεκόσμησε δι' εὐρωπαϊκῶν ἐπίπλων τὰ ἀνάκτορα τοῦ Καίρου καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ οἱ Παρίσιοι δὲν δύναται ἔτι νὰ λησμονήσῃσι τὴν πολυτέλειαν τῶν ἐπίπλων καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ λαμπρότητα τῶν κατοπτρῶν ἅτινα ἐξετίθεντο εἰς κοινὴν θέαν πρὶν ἢ ἀποσταλῶσιν εἰς Αἴγυπτον, οὐχ ἤττον δὲ καὶ τὰς πολυποικίλους καὶ πολυδαπάνους ἐσθῆτας, ἃς αἱ πρῶται τῶν Παρισίων βάρπτρια ἀπέστειλλον σωρηδὸν εἰς τὰ χαρέμια τῆς αὐτοῦ Ἵψηλότητος. Ἢ ἐπὶ Ἰσμαήλ δ' ἐπ' ἐσχάτων συντελεσθεῖσα καταστροφή τῆς Αἰγύπτου εἶγεν ἤδη ἀφανὸς ἀρχίσει ἠγεμονεύοντος τοῦ Σαῖδ. Βιβλίον ὅλον θὰ ἠδύνατό τις νὰ γεμίσει διηγούμενος τὰς ἰδιαιτοῦσας τοῦ Χεδίβου τούτου, ὅστις ἴσως εἶχεν ἀρετὰς καὶ κακίας καὶ κατέθειλε διὰ τῆς εὐφύας αὐτοῦ ἕσον ἐξέπληττε καὶ κατετάραττε τοὺς ἀνθρώπους τὸ ἀλλόκοτον τῶν τρόπων του.

Ἀμνηστῶν ὅπου πῶς νὰ ἀνταμείψῃ μὴδαμὴν ὑπηρεσίαν ὑπηκόου τοῦ τινος τῶ παρεχώρησε τὸ μονοπώλιον τῆς προμηθείας τοῦ βογυτύρου πρὸς χρῆσιν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ ἐπὶ ἕν ἔτος. Ὁ νεοχειροτόνητος προμηθευτὴς ἐξελθὼν τῶν ἀνακτόρων ἐπώλησε τὸ δικαίωμα του κερδήσας 1,500,000 φράγκων.

Ἄλλοτε δὲ ἐπιθυμήσας κηπὸν τινα κείμενον παρὰ τὰς πύλας τοῦ Καίρου, προσεκάλεσε τὸν κτήτορα, ὅστις ἦτο καὶ ὑπάλληλος καὶ τὸν ἠρώτησε.

— Πόσον ἠγγόρασε τὸν κηπὸν σου ;
— Ἐν ἑκατομύριον, Ἵψηλότητε, ἀπεκρίνατο ὁ ὑπάλληλος αὐξήσας κατὰ τὰ δύο τρίτα τὴν ἀληθείαν τοῦ κηπου ἀξίαν.

— Ἐγὼ καλῶς εἶπεν ὁ Χεδίβης, τὸν ἀγοράζω. Καὶ ἐμέτρησε παραχρῆμα τὸ ἑκατομύριον.
Ἄλλ' ὁ ὑπάλληλος, οὗτος εἶχεν υἱόν, ἑπταετὲς παιδίον θελκτικώτατον.

— Φέρε με τὸν υἱόν σου, εἶπεν ὁ Χεδίβης εἰς τὸν πατέρα, θέλω νὰ τὸν καμαρώσω.

Ἐρχόμενος δὲ τοῦ παιδίου·

— Ἐλα μικρὸ μου νὰ μὲ φιλήσῃς, εἶπεν εἰς αὐτὸ ὁ Σαῖδ μετὰ γλυκύτητος.

— Ἄν θέλω, εἶπε τὸ παιδίον μετὰ τραχύτητος.

— Καὶ διατί, παιδί μου ;

— Μὰς ἐπῆρες τὸν κῆπον τῆς μαμᾶς καὶ ἀπ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὄλο καὶ κλαίει.

Ἐμειδίσαν ὁ Σαῖδ θωπεύων, ὡς ἐσυνείθιζε, τὸν πύγωνα του, καὶ σκεφθεὶς ὀλίγον εἶπε·

— Καὶ ἂν σὲ τὸν χάρισω τὸν κῆπον θὰ θελήσῃς νὰ μὲ φιλήσῃς ;

— Μετὰ χαρῆς, Ἵψηλότητε !

— Λοιπὸν χάρισμά σου, καὶ ἔλα φιλήσέ με. Οὐτὰρ δὲ ὁ ὑπάλληλος ἔλαβε τὸ κτήμα του κερδήσας καὶ τὸ ἑκατομύριόν του.

Ὅτε δὲ τῷ 1868 ὁ Σαῖδ μετέβη εἰς Παρίσιον διημέρευσε ἡμέρας τινὰς ἐν τῇ ἐπαύλει Γάλλου τινὸς ἐν Αἰγύπτῳ συνήθως διατρίβοντος ὅστις καὶ ἐσπευσε νὰ ὑποδεξιωθῇ τὴν Α. Υ. Λαμπροτάτη ἐγένετο ἡ ὑποδεξιῶσις, ὁ δὲ Χεδίβης ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ μέχρι τῆς ἐπαύλειος συνωδευέτο ἀνευφημούμενος ὑπὸ τετρακισχιλίων χωρικῶν ὡς ἐάν ἦσαν ὑπήκοοι του. Τὴν ἐσπέραν ἐν τῷ δάσει τῆς ἐπαύλειος ἐγένετο λαμπρὰ φωταψία, μουσικαί, χοροί, ἐκάησαν πυροτεχνήματα ἐκ Παρισίων κομισθέντα, καὶ ὄλην νύκτα ἔρρεεν ἄφθονος ὁ οἶνος καὶ προσήρχοντο οἱ χωρικοὶ καὶ ἔπινον ὅσον ἤθελον. Τὸ θέαμα τοῦτο κατέθελε τὸν ἀντιβασιλέα.

— Ἀγαπητέ, εἶπεν εἰς τὸν Γάλλον, θέλω τὴν ἐπαυλίαν σου. Πώλησέ με τὴν.

— Ἀλλὰ Ἵψηλότητε ; . . .

— Σὲ παρακαλῶ Πόσον ;

Ὁ Γάλλος ἔρωψεν εἰς τὸ μέσον πελώριον ἀριθμὸν 1,800,000 φράγκων, ἅτινα παραχρῆμα ἐμετρήθησαν καὶ ἡ ἐπαυλις ἐγένετο κτήμα τοῦ Χεδίβου. Τρεῖς ἡμέρας διέτριψε μεταξὺ τῶν λαμπρῶν ἐκείνων ἑορτῶν. Καθ' ἣν δὲ στιγμήν ἀνέβηεν εἰς τὴν ἀμαξίαν τοῦ σιδηροδρόμου ἵνα ἀπέλθῃ, ἀποταθεὶς ἀφελῶς πρὸς τὸν φιλοξενήσαντα αὐτὸν Γάλλον τῷ εἶπε·

— Ἀγαπητέ μου, ἡ ἐπαυλις σου χάρισμά σου.

Τὰ γεγονότα ταῦτα εἶνε ἀληθέστατα καὶ ἠδυνάμεθα μυρία τοιαῦτα νὰ ἀναγράψωμεν. Τούτων δὲ πάντων ἕνεκα ὁ Σαῖδ εἶχε φήμην ἀκρας ἐλευθεριότητος, ἧτις ἐπὶ δεκαπενταετίαν μετεποίησε τὴν Αἴγυπτον εἰς γῆν ἐπαγγελίας εἰς ἣν πανταχόθεν προσήρχοντο οἱ τὴν Τύχην διώκοντες ἄνθρωποι, καὶ κολοσιαῖαι ἐσχηματίσθησαν περιουσίαι δαπάναις αὐτοῦ τοῦ ἀντιβασιλέως Χαλιμᾶν ἠδύνατό τις δι' ὅλων τούτων νὰ συγγράψῃ, βιβλίον τερπνότατον πολλῶν δὲ μάλλον διδακτικώτατον, διότι ἐξ αὐτοῦ θὰ ἐμάνθανον οἱ περιεργοὶ διὰ τίνων μέσων ἡ Αἴγυπτος κατεστράφη. N.

Γελοιογική φιλοσοφία τοῦ ΕΡΡΙΚΟΥ ΕΙΝΕ!

— Ὁ Θεὸς μὰς ἔδωκε δύο πόδας, ἵνα βαίνωμεν εἰς τὰ ἔμπρός· δὲν ἠθέλησε νὰ μείνῃ ὁ ἄνθρωπος προσκολλημένος εἰς τὴν γῆν. Εἰς δούλους τῆς ἀναπαύσεως θὰ ἤρκει εἰς καὶ μόνος ποῦς.

— Μὰς ἔδωκε δύο ὀφθαλμούς, ἵνα βλέπωμεν ἐναργῶς καὶ σαφῶς. Ἄν ἤθελε νὰ πιστεῦωμεν ὅ,τι ἀναγινώσκωμεν, θὰ μὰς ἔδιδε μόνον ἕνα. Μὰς ἔδωκεν ὅμως δύο, διὰ νὰ βλέπωμεν τὰ κάλλη τῆς φύσεως, ἣν ἐδημιούργησε πρὸς χάριν μας, καὶ διὰ νὰ προσέχωμεν εἰς τὸν δρόμον νὰ μὴ πατῶσι οἱ διαβάται τοὺς κάλους μας.

— Μὰς ἔδωκε δύο χεῖρας ὁ Θεός, διὰ νὰ δίδωμεν περισσότερα, ἔχι διὰ νὰ λαμβάνωμεν καὶ γεμίζωμεν σιδηρὰ κιβώτια, ὡς μερικοὶ μου γνώριμοι, ἀξιώσιμοι ἄλλως ἄνθρωποι καὶ φιλόανθρωποι μάλιστα.

— Μίαν μόνον ἵνα μὰς ἔδωκε, διότι ἂν εἴχομεν δύο, δὲν θὰ ἐχώρουν εἰς τὸ ποτήριον χωρὶς νὰ χυθῇ ὁ οἶνος.

— Ἐν στόμα μὰς ἔδωκε, καὶ αὐτὸ εἶνε πολὺ. Ἢ ἐν μόνον στόμα ἀρκετὰ φλυαρεῖ ὁ ἄνθρωπος· ἂν εἶχε δύο θὰ ἔτρωγε καὶ θὰ ἐψεύδετο πολὺ περισσότερον. Τώρα σιωπᾶ κατ' ἀνάγκην ὅταν ἔχη γεμάτον τὸ στόμα του· τότε θὰ ἐψεύδετο καὶ τρώγων ἀκόμη.

— Μὰς ἔδωκε δύο αὐτιά ὁ Θεός, χάριν τῆς συμμετρίας, καὶ διὰ ν' ἀκούωμεν ἕσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὸν Μόζαρτ, τὸν Γλαῦκ καὶ τὸν Χαῦδν. Ἄν ὑπῆρχεν εἰς τὸν κόσμον μόνον ὁ μουσικὸς κωλικόπονος τοῦ μεγάλου . . . Μάγερβερ, θὰ μὰς ἔδιδε βεβαίως ἐν καὶ μόνον αὐτίων. **

Γνώμια καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς ΑΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ [Μετάφρασις Ρ. Ζωγιοῦ.] 248.

Ὁ μεγάλθυμος καταφρονεῖ τὸ πᾶν, πρὸς κτήσιν τοῦ παντός.

249.

Οὐχ ἤττον τῶν ἐκλεκτῶν λόγων, μετέχουσι εὐγλωττίας ὁ τόνος τῆς φωνῆς, τῶν ὀφθαλμῶν τὸ βλέμμα, τοῦ λαλοῦντος τὸ ἦθος.

250.

Ὁ δντως εὐγλωττος μόνον τὰ πρόποντα λέγει, ἄλλο δὲ οὐδέν, εἰμὴ τὰ πρόποντα μόνον.

251.

Εἰς τοῦτον μὲν τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ μεταδίδουσι χάριν, ἐκεῖνος δὲ καὶ μετὰ τῶν προτερημάτων αὐτοῦ ἀχαρὶς εἶναι.

252.

Συνήθως ἄλλων ἄλλοτε ὁ ἄνθρωπος δρέγεται, πάντη ὅμως ἀσυνήθως εἶναι τῶν ἐμφύτων αὐτοῦ ὁρμῶν ἢ ἀλλοίωσις.

1. Ἐκ τῶν τελευταίων αὐτοῦ ποιημάτων (Leizle Gedichte und Gedanken, Hamburg, 1869.)

253.

Τὸ συμφέρον μεταχειρίζεται ὡς μοχλοῦς πᾶν εἶδος ἀρετῆς καὶ πᾶν εἶδος κακίας.

254.

Ἡ ταπεινοφροσύνη πολλὰκις πλαστῆ τις εἶναι ταπεινώσεις, χρησιμεύουσα πρὸς ὑπόταξιν τῶν ἄλλων, τῆς ὑπερηφάνειας εἶναι τέχνασμα, ἥτις οὐχὶ σπανίως ταπεινῶς φέρεται, τὰ ἐνω διώκουσα. Μυρία δὲ ἡ ὑπερηφάνεια μεταλλάσσει πρόσωπα, ἀλλ' οὐδέποτε ἄλλοτε καταπλάσσεται κάλλιον, οὐδὲ ἀπατηλότερον λαμβάνει σχῆμα, εἰμὴ ὅταν ὑποκλέπτῃ τῆς ταπεινοφροσύνης τὴν μορφήν.

255.

Ἐκαστον αἰσθημα ἴδιον ἔχει τόνον φωνῆς, ἴδια χειρονομία, ὅψιν ἴδιαν· κατ' αὐτὰ δὲ τὰ καλὰ ἢ κακά, τὰ εὐχάριστα ἢ ἀτερπῆ τοῦ αἰσθήματος σημεῖα ὁ ἄνθρωπος ἀρέσκει ἢ ἀπαρέσκει.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ καθηγῆτης *Φ συχνότατα παραμελεῖ καὶ τῶν στοιχειωδεστάτων ὄρων τῆς καθαριότητος. Ἄειποτε πειθοῦσιν οἱ δυνεχες αὐτοῦ καὶ τῶν χειρῶν του τὸ ἀκάθαρτον εἶναι παροιμιώδες.

Πρὸς τινὰ δ' ἀποροῦντα διὰ τὴν ἀβελτηρίαν ταύτην τοῦ ἀνδρός, εἶπε φίλος τῆς·

«Μὴ θαύμαζε, φίλε μου, διὰ τὰς χεῖρας τοῦ κ. *Φ· εἶνε ὅπως εἶνε, διότι ἔχει τὴν κακὴν συνήθειαν νὰ τὰς φέρῃ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν εἰς τὸ πρόσωπόν του.

Ἐπειδὴ χωρὶς τινὸς κηρύττων ἀπ' ἀμβωνος ἔλεγεν ὅτι «τὸ λογικὸν χρησιμεύει ὡς χαλινὸς διὰ τὰ πάθη». Ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν. τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐμείθυσε καὶ ἀναίσθητον τὸν μετέφερον εἰς τὴν οἰκίαν του. Τὴν ἐπομένην εἰς τῶν χωρικῶν τῷ εἶπε.

— Ποῦ εἶχατε γόδες πάτερ, τὸν χαλινὸν σας;

— Τὸν εἶχα ἐκβάλλει, πρὸς στιγμὴν, τέκνον μου, ἀπήντησεν ὁ ἱερεὺς, διὰ νὰ πῶ ὀλίγον.

ΑΛΗΘΕΙΑ

* * * Ἡ εὐνομία ἐγκρατεία ἐν τῇ ἀρμονίᾳ δύο ἀντιθέτων στοιχείων, τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ κύρους. Ἡ τοιαύτη ἀρμονία παρ' ἡμῶν διαταράχθη, διότι ἐν τῶν δύο τούτων στοιχείων, τὸ κύρος, ἡ αὐτονομία, ἐδρῖσκειται ἐν ἐλλείψει, ἐν ᾗ ἡ ἐλευθερία περισσεύει. Τί συμβαίνει ὅταν παραβιάζεται ἡ δικαιοσύνη, ὅταν ὁ τυχὼν θέλῃ νὰ γίνεται ἀνώτερος τοῦ Νόμου, ὅταν ἡ νόμιμος τῆς ἐξουσίας δύναμις ἐμυθεύεται, ὅταν τὰ κυβερνητικὰ μέσα γίνονται ἐρμῆα τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν τήρησιν καὶ ἀσφάλειαν αὐτῶν; Περισσεύει ἡ ἐλευθερία καὶ ἐλλείπει τὸ κύρος. Τί συμβαίνει ὅταν τὸ Γνώθι σαυτὸν ἀγνοῖται, ὅταν σπάνιοι ᾖναι οἱ ἀναγνωρίζοντες ὑπεροχὴν τινὰ εἰς τὸν ἄλλον, ὅταν τὸ σέβας πρὸς πάντας καὶ πρὸς τὰ πάντα παρ' ἡμέραν ἐκλείπῃ, ὅταν ὁ ἔχων ἀνάγκην

πολλὰ νὰ μάθῃ καὶ πολλὰ νὰ διδαχθῇ ἀτοχαιοτονεῖται διδάσκαλος τῆς κοινωνίας, ὅταν πολλοὶ μὲν ᾖναι οἱ διεκδικούντες δικαιώματα, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐπιτελοῦντες καθήκοντα; Περισσεύει ἡ ἐλευθερία καὶ ἐλλείπει τὸ κύρος. Δὲν πείθεται ἕκαστος ποῦ ἐγκρατεία τὸ γενικὸν κακόν; Τὸ κύρος ἐλλείπει· οὐδεὶς εἰς οὐδὲν ὑποτάσσεται κύρος. Μία λοιπὸν ἡ νόσος, μία ἡ θεραπεία. Τὸ κύρος ἐλλείπει, ἄς ἀνεγείρωμεν τὸ κύρος. Τὸ κύρος τῶν νόμων, τὸ κύρος τῶν ἀρχῶν, τὸ κύρος τῆς ἀληθείας. Τί ἐφώνηζαν ἐν τῇ συγκλήτῳ τῆς Ῥώμης, ὅτε οὕτω πως ἐνεφανίζετο ἡ ἐθνικὴ ἀνάγκη;—*Caveant Consules*. Τί φωνάζουν ἐν Ὁλλανδίᾳ, ὅταν ἡ πλημύρα ἀπειλῇ τὸ ἔδαφος τῆς πατρίδος;—*As drama-μεν εἰς τὰ προχώρατα*. (B. A. Σίμος).

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Μὴ συνειθίζετε τὰ παιδιά νὰ φορῶσι φλανέλλαν κατάσαρκα, πλὴν μόνον ἐν ἀναποφρευκτῳ ἀνάγκῃ καὶ ἐννοεῖται, κατὰ ῥητὴν παραγγελίαν τοῦ ἱατροῦ.

Ἡ φλανέλλα ἔνεκα τῆς εὐκαμψίας, τῆς μαλακότητος καὶ τῆς ἐλαφρότητος αὐτῆς εἶνε καταλληλοτάτη εἰς κατασκευὴν ἐνδυμάτων ἐξωτερικῶν, ὅποια ἴσα ἴσα ὑπερπιθυμει καὶ παραγγέλλει ἡ ὑγιεινὴ, τουτέστι ἐνδύματα εὐρύχωρα, καλύπτοντα τὰ μέλη τοῦ σώματος χωρὶς καὶ νὰ πιέζωσι καὶ συσφιγγῶσιν αὐτὰ, μὴ παρεμποδίζοντα τὰς ἐλευθέρως τοῦ σώματος κινήσεις, ἀλλὰ καὶ ἐπαρκῶς προφυλάσσοντα ἀπὸ τῶν ἐπηρεῶν τῆς ἀτμοσφαιρας. Ἐνεκα λοιπὸν τῶν καλῶν τούτων ἰδιοτήτων τῆς φλανέλλας δυνάμεθα νὰ κατασκευάζωμεν ἐξ αὐτῆς πάντα τὰ ἐξωτερικὰ ἐνδύματα τῶν παιδίων ἀρρένων τε καὶ κορασίων, χωρὶς νὰ καταδικάζωμεν εἰς τὴν διὰ φλανέλλας βίασαν καὶ ἐνόχλησιν τὸ ὑγιὲς στῆθος, τὴν καλῶς ἔχουσαν κοιλίαν τοῦ ἀμῆλου καὶ στερροῦς πόδας τοῦ παιδίου καλύπτοντες αὐτὰ κατάσαρκα διὰ φλανέλλας.

Τὴν φλανέλλαν ἄς φορῶσι κατάσαρκα οἱ ἀρρωστοὶ, οἱ ἀδυνάτου κράσεως, ὧν τὸ στῆθος εἶνε εὐπαθές, οἱ ἄλλοτε παθόντες βρογχίτιδα, πνευμονίαν, εἰς οὓς εἶνε ἀναπόφρευκτος, ἀλλ' εἶνε ὁμῶς περιττὴ εἰς τοὺς ὑγιᾶς ἔχοντας.

Ἐὰν περιτυλίσσετε τὰ παιδιά διὰ φλανέλλας ὅτε εἶνε ὑγιέστατα, τί θὰ ἐπιθέσητε ἐπὶ τοῦ στῆθους τῶν ὅταν ἀρρωστήσωσιν;

Ἄς μὴ σὰς παρασύρῃ λοιπὸν εἰς ἀκαίρους προφυλάξεις ἢ πρὸς τὰ τέκνα ἀγάπη. Τίς ἀρνείται ὅτι ἡ κινήσις εἶνε ἀριστον ἀντιπυρετικὸν φάρμακον; Καὶ ὅμως οὐδέποτε, ὀλοφρασίσητε νὰ δώσητε κινήσιν εἰς παιδιά ὑγιέστατα, ἐὰν μὴ πρῶτον προσβληθῶσιν ὑπὸ πυρετοῦ. Δι' αὐτὸν δὲ τούτον τὸν λόγον μὴ ἐπιβάλλετε φλανέλλαν εἰς τὰ ὑγιᾶς ἔχοντα παιδιά.